

Előfizetési ár:
 Helyben, háshoz bordva
 Negyedévre 2 korona.
 Félévre 4 korona.

 Vidékre, postán küldve
 Negyedévre 8 k. 50 fill.
 Félévre 7 k. — fill.

 Égve van itt a illét.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Megjelen minden nap,
 hétfő és
 csupéntani nap kivételével.

 Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 Budai-nagy-úton 151. sz.
 (Gubás-ház),
 hova a lap szellemi és anyagi
 részére vonatkozó összes
 dolgok intézendők.

 Telefon: 141. szám.

A szerkesztésért felelős: **Hollósy János.** Telefonszám: **141.** Laptulajdonos: a **Nyomdarészvénytársaság.**

Karácsonyi ima.

Jövel, óh szent Karácsony, jövel hozzánk és teríts be bennünket fehér szárnyaiddal, melyek a békességet jelentik, a szeretetet hirdetik, a nyugodalmat hozzák meg a lelkeiben megháborgatott, — nyugodalmában megzavartatott emberiségnek.

Minden idők megújuló panaszra tör fel ajkainkon: talán soha se volt még a lelkek háborgása olyan nagy; a szívek zaklatása a békességet tán még soha sem áhította annyira, mint éppen most. Tudjuk miért. Mert mi érezzük. Elmult idők fájdalmas szenvedése feloldódik és megdicsőül az emlékezésben; jövődö évek alakulása a reménység rózsaszínű aranykőden csillámlik káprázatos szemeknk elé: csak a mának van küzdelme, fájdalma, szenvedése, harca.

Jól tudjuk, hogy küzdelem és szenvedés osztályos részünk a földi téreken; jól tudjuk, hogy harc és munka hitvatásunk; az lesz az emberiség mindig, míg az életet éli: még csak nem is mimagunkért, hanem azokért, akik utánunk következnek. Ami követ verejtekem hullásával lefejték, abból unokám fog épületet emelni; — ami ugarba ásomat eresztsem, annak termését az fogja learatni, aki utánam következik.

Nem is a veritéket panaszolom fel, amelyet hullatok; nem a küzdelmet sokallom, melyet végigküzdök; nem a szenvedést hánytorgatom fel, melyet végigszövegdek. Egy eljövendő jobb kor, melynek alapjait az én gyöngye karom munkája is egyengeti, kegyelettel fog emlékeznünk mindazokról a névtelen elődökről, akik csak egy ásonyommal is hozzájárultak a minden esetre eljövendő jobb kor elérkezéthez.

A békességet is csak azért add a mai napra, hogy új erőt gyűjthessek a további munkához, a további küzdelemhez. Mert soha olyan nagy szükség munkához edzett karokra,

küzdelemben megacélozott lelkekre nem volt, mint e napokban.

Uj világsodát akarnánk gyarló emberi fejelel, óh, nagy Uristen, ki ezt a nagy világyegyetemet fölépítetted, fölülézni a Te teremtő műved ellenében: forgásában akarnánk megállítani a világyegyetem forgását; visszafordítani szeretnek elmult századokra az idők óramutatóját, amelyet a Te akaratod parancsol idők végéiglen mindenkorra előbbre és előbbre haladni.

Fennhézjóznak micsoda elbizakodása, gögösöknek micsoda megszedülése ez a Te akaratoddal szemben!

A Te akaratodat kívánjuk teljesíteni, Uram, mikor parancsaindak engedelmekedve, előbbre igyekszünk vinni az egyetemes emberiség egyenlő jólétét s a Te megjövendölt ígédet akarjuk megtelejesedve látni, midőn az *egy akol és egy nyáj* mindenkit egyenlően magába fogadó eszményét kívánjuk valóra váltani.

Éhhez kérjük a karácsonyi békességet. Amelyen erőt gyűjthesünk a további munkára, kitarást a további küzdelemre.

Véres felhők borítják a szemhatárt mindenfelől. Lidérek támadnak ránk, amelyeket már régt elenyészletnek hittünk; meghalt és elföldelt élenségek támadnak új életre, hogy sötét hatalmak ellenünk fordítsák.

Nem félünk szembeszállni: a Napot sem állíthatják meg forgásában, sem a Földet előhaladásában, egy pillanatra sem. — Az ő küzdelemük a hiába való, a miénk az eredményes.

A Te dicsőségédet fogja ez hirdetni: nem szóval, hanem tettel; nem tömjénnel, hanem a szívben.

Éhhez a Te dicsötésedhez kérjük a békét mára, az erőt mindenkorra, — magunknak és mindnyájunknak, Amen!

TÁRCA.

Petence Palkó.

Írta: Molnár Ferenc.

Szegény volt az iskola, olyan nagyon szegény, hogy fára se tellett neki fűteni. A tanító tehát kiadta a parancsol, hogy minden gyerek minden nap hozzon egy hasabát fá a tűzre. A tanító rettenőten szigorú ember volt, hosszú, csontos fekete ördög, senki se tudta honnan jött, kicsoda, micsoda, senki se beszélt vele. Persze lett is foganatja a rendeletének, már csak azért is, mert olyan rettenetes volt. Nap-nap után látni lehetett az apró gyerekeket, amint a hónok alatti nagy hasabát fát cipelve bandukoltak a hóban, az iskola felé.

Hét óra lehetett. Ilyenkor még bizonytalan világság van télen. De a gyerekek már mentek az iskola felé, majdnem eltűntek a frissen hullott hóban, amelyre tovább, egyg hullott a kövér, lágy fehér pihe. Apró csizmák szára végig fehér volt. Kis báránybőr süvegükre féldólatlalt a hó, ahogy ferdőden futta a szél, a Szitnya felől. Ugy camogtak, botorkáltak, kis fekete bogarak a nagy fehérségben, amely valahol messze már a reggeli tómpa halványlilába olvadt, s amelyen másfélből most derengett a téli reggeli első sugara. Ahol érette a napugrás, olyan volt, mint valami óriási csiszolt vörösréztábla, amelyre rálehel az Istenek.

Legmesszibb útjuk azoknak a gyerekeknek volt, akik az alsó érczúdt körül lak-

tak. Ilyen havas időben ezek már virradatban fél hétkor elindultak hazulról, hogy idején a falu felső végére érjenek. Elkésni borzasztó dolog lett volna, mert a hosszú fekete tanító nem ismert kegyelmet. Ha az alsó végéről jövek, akik mindig együtt jöttek — elkéstek, pokoli vigyorgás ült a potfájára, a szemé rémesen szikrázott, és valami macskaszertő mozduatlant vakarta a bajuszát, azt a pár szál vörös sörtét, hegyes és mégis kampós orra alatt. Voltak olyan ostoba gyerekök, akik azt mondták, hogy a tanító nem más, mint maga a Belzebub. De ezek vagy nagyon ostobák voltak, vagy megverte őket a tanító.

Ott bandukoltak a hóban, a komor telti derengésben az alvórók jövek. Szegényekégyre váltogatták a hónok alatt a hasabót. Ha a ballarkjuk kifáradt, a jobbal viták. Kelemetlen dolog volt, de hát a tanítás nehézs és keserves dolog. Bele kellett törődni.

Körülbéli a falu közepén lehettek már, a részvénybánya nagy tárnájánál, amikor Petence Palkó egyszerre csak megdöbbenve állott meg:

— Julis — mondta — te nem hoztál fát. Julisnak csak kis vörösré csipett orra látszott ki a nagykendőből, amelybe otthon bugyolálták a fejét.

Megállt.

— Nem hoztam — felelt egyszerűen. Erre aztán mindenki megállt. Ilyen eset még nem is történt. A Julis volt az első, aki fa nélkül merészelt iskolába menni. Ha a Belzebub ezt meglátja, vége a világnak.

— Mért nem hoztál? — kérdezte töle egy kis lány, hóna alatt egy iszonyu nagy hasábbal. — Hísz megver a tanító!

Julis nem felelt.

Petence Palkó, aki mindig Julissal tartott, mindig őt kísérte, baráti jussón, szeretetteljes szigorúsággal szólt rá:

— Hát miért nem hoztál fát?

Julis vállalt vont.

— Mert nincs.

— Az apádnek nincs?

— Nincs.

— A szomszédnak nincs?

— Annak van, de már négyezer adott és tegnap azt mondta, hogy az Úr Jézusnak se ad többet. Mára már nem is adott . . .

Lassan elindultak, tovább. Utóvégre is, ami baj, az baj, de elkésni se lehet. A többiek erősen megukoztak szorították az ő hasábjait, a szinte örült mindenki, hogy nem ő az, akinél, nincs. Petence Palkó komolyan ment Julis mellett. Ez meg nem is mulatta, hogy milyen nagy bajban van. Egykedvűen lépkédteit tovább. Talán azt hitte, hogy a tanító is nagyon egyszerűen fogja találni a dolgot. Ó nagyon egyszerűnek találta, hogy nincs. Nincs és nincs.

Petence Palkó pedig rosszul érezte magát. Ó már nyolc éves volt, a Julis meg csak hat. Némileg a Julis bátyjának is érezte tehát magát. Egyékébet is sokszor elpöfölte azt, aki Julist bántani merie. Nehéz lett a hóna alatt a fá. Mintha az ő

Karácsonyi gondolatok.

Irtta: dr. Horváth Mihály országgyűlési képviselő.

Magyarország története már sok szomorú karácsonyt ismert, talán szomorubb, kilátástalanabb is volt mint ma, de akik most átérezzük a helyzet sokoldalú nehézségeit, rosszabb helyzetet alig tudunk elképzelni. A bizonytalanság ölmösültyűnek kezdődik a kedélyekre, rémeket látunk, halunk ott is, ahol nincsenek, a legerősebb idegzettség is aggodalmas és ingadozó. Talán túlzott képződéssel sőtétébb helyzet rajzolnak sokan, mint amilyen tényleg, de mégis, ha mindent összevetünk és mérlegelünk, nagyon sok körülmény összejátszik, hogy az emberek gondolkozóba ejtse, sőt még is félemlítse.

Sajátságos jellegű volt ez esztendő melynek immár utolsó napjait éljük; az elemi csapások egész sorozata látogatja meg a nemzetet, olyan természeti jelenségek merültek fel, melyek rendkívülinek mondhatók. Közismert az időjárás végtelen szélsőségsége, tulajdonképpen nem volt tavasz, nem volt nyár, sem ősz, nagy árvicek voltak sokatlan időben, olyan helyeken, ahol eddig ismeretlen volt, tornádók, cyclonok Erdélyben, földrendések, majd tavaszi fagyok, nagy esőzések, jégviharok. Hasznos növényeink pusztító hernyók és rovarok nagy tömege, különféle állati élősködő serege lepte meg, stb.

Miúdezek azután különféle hatásuknál fogva a természet erősen megdézsmáltak, a megélhetési viszonyokat megnehezítették.

Az év folyamán a meteorológiai szaklapok több alkalommal hírt adtak arról, hogy az ég teljesen derült napok sokatlanul homályos, többen a nap alkonyatát is a rendestől eltérően írták le. Mindezen tünetek a rendkívüli meteorológiai viszonyoknak tulajdoníthatók. Magyarországon az időjárásának megfigyelése 1782-ig nyúlik vissza. Ezen 130 év alatt megbízható adatunk vannak. Ezen idő alatt nem volt oly hűvös szeptember, mint az ide, a hőmérséklet havi közepe 4–5 fokkal volt kisebb a rendes átlagnál, mi oly tetemes eltérés, mely nyári vagy őszi hónapoknál egyáltalán még sosem fordult elő, sőt a téli hónapokban is nagy ritkán akad párja.

Régiben időben sokatlan természetű tünényekbenől jósoltak rendkívüli eseményeket, ma nem hiszünk eféle jóslásokban, iparkodunk mindent a természet törvényei-

ből magyarázni, de azért mégis gondolkodunk, tepsélődünk, vajlon mit jelentenek a rendkívüli események? — Elősegíti pedig ezen lelki állapotokat azon körülmény, hogy az időjárás sajátsságai, a különféle természeti tünények mellett azt látjuk, hogy a politikai és társadalmi élet is eltér a rendestől s bármire tekintünk, nyugvó pontot nem találunk. Junius hó 4-én lefolyó parlamenti események, mindazok, melyek azzal kapcsolatosan tovább folynak, olyan rendkívüli események a politikai életben, melyek egyedül állanak nemcsak hazánk, de más népek történetében is.

Erősök működik ott, hol a nemzet küldötteinek szabadon kellene véleményét nyilvánítani, felelni tilalatozó szavát az alkotmányt értő, vagy megrovóidíteni akaró idegen befolyás ellen.

A politika egén gomolygó, vészes felhők keringenek, melyekből csak sajnos vihart várhatunk, nem jötkönyen esőt. Társadalmi téren is sok kérdés forrong, vár megoldásra, mindenütt csak elégtelenség.

A nép azon rétegei, melyek meg voltak eddig fosztva a politikai jogoktól, erős küzdelmet folytatnak azokért, hatalmas társadalmi ezek az államnak, mert veretjékes munkájukat ugyis mint tömeges fogyasztókat, mint a véderőnek értékes elemei stb. hozzájárulnak az állam fenntartásához. A leg-több művelt államban már a politikai jogok gyakorlása a legszélesebb alapon nyugszik a nem volt okuk megbánni, hogy a nép nagy tömegét bevették az alkotmány sáncaiba.

Ma meg nálunk az uralkodó osztály egy elfoglalt csoportja ősi fegyverekkel küzd a jogok kiterjesztése ellen, de harcuk órái már meg vannak számlálva, a győzelem a haladásé. Meltó aggodalom tárgya a jövő évben végrehajtásra kerülő adóreform kérdése. A súlyos gazdasági helyzetben, amidőn minden pang, különösen a kereskedő és iparos osztályra végetes lehet annak éltelbeletése, de méltán fázik tőle a társadalom minden osztálya. A városokat teljes elismerés illeti, hogy erőlyesen szemb szállanak a törvény végrehajtása ellen, reményünk van, hogy legalább is hasznatszt eszközölnék ki, a jobb viszonyok beálltájá. Különösen örvendetes a főváros törvényhatóságai bizottságának erőlyes állásfoglalása, mely bizonyára más irányban is megtermi gyümölcsét.

A rendkívüli politikai és társadalmi események és küzdelmek mellé sorakozik a külpolitika mivolta is.

Hónapok óta meglepő események zavarják az emberiség nyugodt munkáját, olyan események, melyekről a jól értesült magas diplomácia is majdnem velünk együtt értesült a hírlapokból. A balkáni államok szövetsége, ultimátuma Törökországhoz, majd hadüzenet, diadalmas hadjáratok, már-már a konstantinápolyi bevonulás híret vártuk, amidőn nem az, hogy talán megelégtettek a harc dicsőségét, — beteltek a humanizmussal ellenző vérgézzel, hanem a golyónyál is veszedelmesebb rém: a kolera megjelenése kezdette a fegyverszünetre, majd békétárgyalás megkezdésére. A külpolitikai bonyodalmakkal kapcsolatban az általános európai háború veszdelme is megjelent, mely — különösen bennünket — igen közelről érkekel.

Mindezen elősorolt rendkívüli kiszámíthatatlan körülmények összejátszása tette a mai helyzetet nehezzé, aggasztóvá, majdnem elviselhetetlenné.

Tudjuk tapasztalatlóbb, hogy a különösebb természeti tünények, az időjárás szélsőségei, elemi csapások, időnként előfordulnak, de nem állandósulnak, néha a véletlen összehozza, csoportosítja őket, ugy van ez más téren is, a külső és belső politikai bajok súlyos társadalmi kérdések és bizton remélhetjük, hogy végre megoldásra találnak.

Ma mégis az elviselhetetlen drágaság, a nyomasztó pénzükség, munkahány, vállalkozási kedv csökkenése stb. mellett aggodalom ül az arconak avval a nagy kérdés: mit hoz a jövő? Milyen lesz a kibontakozás?

Nem lehetetlen, hogy mikorra e sorok napvilágot látnak, a külpolitikai bonyodalmak kérdésére lesz felelet, lehetséges, hogy a külpolitikai látóhatár tisztulni fog, de legkedvezőbb esetben is óriási nyomokat fog hagyni maga után a közgazdaság téren, az állam terheit milliókkal fogja megszarporítani, — ki tudja mérlegelni az egyesek vesztéseit? Ha pedig a kibontakozás még sokáig húzódik, esetleg vérdálozokat is követel, a legsúlyosabb megpróbbáltságban lesz részünk.

Ilyen tökeszegény ország mint a miénk, hol a népszaporulat sem kielégítő, hol a kivándorlás súlyos vereszeségeket okoz, mely a győzelmes hadjáratot is évtizedekre megcsinyl.

Hát belső politikai ziláltság által ütött sebeket mikor heveri ki az ország? Nehéz kérdés! Az időben van a gyógyszer, a nem-

nagy szeretetét szívtá volna magába, s attól nehezdedt volna meg.

Bandukoltak tovább, már közeledtek az iskolához. Julis még mindig teljesen nyugodt volt, de a fiú annál izgatottabb lett egyre. Így biztos volt, hogy a tanító megverti a kis lányt, megtépi a haját és kitérdelteti a sarokba. Ez borzasztó lesz. Jobban esett volna neki, ha a kis lány tudta volna, mekkora bajnak megy elébe. De nem, Julis csak tipgett az úton: két kis csizma meg egy nagykedő. Csöpp, finom, kiprútt orocska fóm a nagykedő egy nyúlásában. Ez volt Julis. És még sietett is a kis ostoba, nem-hogy féltéken, lassan ment volna, huzva-halaszta a katasztrófát.

Hogy száz lépésnyire lehetek az iskolától, Petrence Palkó már igen izgatott volt. Ez a kis majom lány csak ment, mint ahogy az oktanál állt nekimegy a mozdonyok. De ő tudta, hogy baj lesz. Föl-lázad benne a tapasztalt férfiú és rákiáltott a csöpp lányra:

— Te Julis. Hiszen megver a tanító.

Julis csöndesen mondta:

— Hát megver.

Még egy forduló, egy kis fahíd, s ott vannak az iskolánál. Petrence Palkó hirtelen megállott és nagy komolyan mondta a kis lányának:

— Állj meg.

Az megállt.

— Vedd ki a karod a kendőből.

Letette a földre a hasább fát, s ő is

segített kivenni a lány jobbkarját a nagykedő csavarodásai közül.

— Nesze, itt az én fám — mondta neki. — Fogd jól, te mulya!

Julis hóna alá fogta a szép, vastag, görbe hasabot és igazán nem látszott meg rajta, hogy örül neki.

Egy szót se szólt rá, meg se köszönte. Csak ment tovább.

Palkó némi elégedettséggel ment utána, immár megkönyebbülve. De azért a rémület érzése szaladt le a torkán, amint nem érzett a hóna alatt semmit. Csak jól esett neki, hogy Julisnak nem fogják tépni a haját.

Benn a szobában a tanító széke fölött egészen sötétben volt a király arcképe. Ma kiválóan nagy volt a homály az iskolában, gyertye is elkelt volna. A felvegők már helyeken ültek, összefont karokkal, mereven, csöndben. Az alvegiek előbb szépen köszöntek, lehámozták, leicébták fejük-ről a fülüg huzott süveget és sorba a kályha mellé mentek, nagy koppanással rakva le a fát. A tanító az asztala mellett állt, hosszú fekete kabátban, csupa soványság volt, mint valami száraz venyige.

A négy poklábon álló kályhában, a kis rozoga boszorkányüzelyben már lobogott a tűz. Itt-ott füst is szivárgott belőle. Az ajtaja nyitva volt, s a négyzóletű nyilván kivette vörös fényét a láng a sötét padlóra, az első padra. Még a tanító is kapott ebből a boszorkányos fényből. A szem-üvege úgy csillogott, mintha parázsból lett

volna a szeme. Künn pedig, a helyett, hogy világosodott volna, egyre nagyobb lett a homály.

Fényfogyó, sötétítő nagy pelyhek estek sűrűn, kavargva. A kúrton bedudolt a szél. A tanító még mindig az asztalnál állott nézte, hogy rakják a gyerekek a fát a kályha mellé rakásba.

Petrence Palkó utolsónak jött be. Annékül, hogy csak egy pillantást is vetettél volna a kályhára, lassan ment hátrafelé, a helyére, bizonytalan lépéssel, mint aki tudja, hogy biztosan visszahívják.

— Petrence Pál — mondta éles, nagy hangján a tanító.

— És egyszerre halottí csönd lett. Még a kitömött holló is jobban hallgatótt a polcon, mint eddig. Pattogott a tűz, sziszegett a szél.

Petrence Palkó megfordult, s nagy csizmakopogással ment a tanító felé.

— Hol a fa? — hangzott még egyszer, most már borzalmasan, mintha valahonnan a kúrtriből jönne a hang. És megmozdult a tanító. Közelebb hajlott Palkóhoz.

Ez úgy állt ott, mint a cövek és öszszeszerította a fogát. Mint se mukkant, s ebben az izonyatos tópa csöndességben tovább suhogott a kérdés.

Hol a fa? — kérdezte pattogva a haragos kis kályha, s mintha kevelyen követelőzőtt volna négy hosszú, vékony vaslában mint valami szemtelen kis fekete pléhskatulya.

zet jobb jövőjébe vetett hitben, mely erőt merít a multak tapasztalataiból, a lefolyt ezer esztendő küzdelmeiből.

Reméljük, hogy végre azok, kik annyiszor apelláltak a nemzet nagylelkűségére mikor bajban voltak, s efelejtkeztek róla mikor a százezer jutottak — befogják látni, hogy végre a nemzetért is kell valamit tenni. Míg az a azok, akik legtöbbször a magyarra kicsinyléssel gondolkodnak, megnyugtatót látnak abban, hogy magyar katonák is vannak, melyektől sajátját eddig azt, hogy anyanyelvem veszeked, magyar zászló és jelvény mellett. Magyar szépen fejezte ki Hadik János gróf az erre vonatkozó viszonyokra a főrendi házbán, f. évi december 14-én tartott beszédében:

Milyen más lelki állapotban volna a nemzet és nézne elje a súlyos eseteknek és komplikációknak, ha nem éne szívében az a keserűség, hogy a magyar nemzetnek a legszerényebb és jogos követelményei sohasem vétettek figyelembe, hogy akadt magyar emberek, akik vállalkoznak arra, hogy a magyar nemzet alkotmányát tönkretegyék és eltorzírták, de azért ha bekövetkezik az a pillanat, hogy háborúra lesz szükség, mindenki nagyon jól tudja, hogy első lesz a magyar katonái és minden becsületese magyar ember teljesíteni fogja kötelességét, mert így kívánja a magyar becsület.

Itt van a szent karácsony ünnepe, az angyalok békét hirdetnek, legyen tehát béke az emberek között. Ünnepeink, mert a mindentől beváltotta ígértét, elküldötte a megváltót! Ünnepeink! Üzünk el a komor gondolatokat, bizzunk abban, ki elküldötte a Messiást az emberiek megváltására, meghozza a megváltást az ország minden polgárának a független, boldog és gazdag Magyar hazában.

Mondottam, ember küzdj! és bizza bizzál!

Gyűlöletország — gyűlöletváros.

Írta: Kováts Andor.

A Pesti Hírlap néhai való jó Tóth Béla által valószággal fogalommal tett Eszti leveleinek öröke: Porzoltó Kálmán egyetemes gyűlöletországunka keresszette el Magyarországot. Olyan ország ez, — körülbelül így lehet összegezni az általa mondottakat — ahol senki sem szereti a másikat, nagyon tud örülni felcserlőnk sikerételenység és ropant tudója fejárlni, ha nétan valahogy sikerült egyben-másban boldogulnia. — Hamarjában

— Hol a fa? — kérdezték a hólyehek, komolyan, szinte lassabban szállingózva, hogy benézessenek az ablakon.

— Hol a fa? — kérdezte szemével a király is, fehér tábornoki ruhában, piros átkötővel.

A tanító a palcája után nyúlt. Majd nyakonverte Petrenee Palkót, úgy, hogy meg is tántorodott szégyényke.

Erre már meg mertek moccsani a gyerekek is, a félénkebbek föllekettek, s mintha a pihék is gyorsabban hullottak volna.

— Nem felész? — kérdezte a tanító, de erre a kérdésre nem lett volna tanácsos felelni. — Nem felész? Nem felész?

Minden — nem felész? — egy pofonnal járt, vagy lökessel. Dühbe jött a Belzebub, tépázta, verte, pofozta Petrenee Palkót. Lihgett a haragtól!

Majd én itt megfagyok a te kedvedért, te lsten nyomorultja! És még én is beszél . . . nem felész?

Aztán lökött egyet Palkót.
— Lódluj haza! — sivitotta feléje. — Hadd verjen meg az apád is! Holnapig ne lássalak! És ha holnap is így jössz, agyonváglak! Mars . . .

Petrenee Palkó a fogashoz ment, magára vette kis ködmönét, kezébe a süveget. És a tanító nézett utána szúrós, fényes szemmel, a fejét előre szegve, haragosan. Hogy Palkó így felöltözve megállt az ajtónál, ismét nagy lett a hallgatás. Csak ő

igazán nem merném megmondani, hogy az egész országra valóban talál-e ez a körkép, de hogy a mi híró városunkat nem nagy túlzással szintén el lehetne nevezni gyűlöletvárosnak, vagy, hogy a szent karácsony, a béke fehér ünnepeinek is tegyünk valami concessiót, — hisz ilyenkor igazán nem illik a gyűlölet: sőtét szavát ajkainkra venni — legalább is a szeretetesség városának: ezt bizony lehet állítani. Mert hát szeretik itt egymást az emberek? vagy hogy kevésbé szentimentálisan fejezzük ki magunkat: van-e bennük az összetartóndósnágnak, az egymás keresésének, megbecsülésének egy szernényje?

Igazán azt kell hinni olykor, ha végig tekint a szem a mi társadalmunk jelenségein, hogy az ő s turáni átoknak itt vannak valahol, méltokan ahhoz, hogy a magyarságnak majd kellő közepben lakunk — elrejtte a maga hátánál, — sehol — ily kevés ember között — anny szelűházas, irigység, pöfészködő lenézés és hányavét semmiképpen. Mert bizony: csak kevés ember az, amiről az ének szólhat akkor, ha az u. n. vezetőrsádalomról beszélünk; — azok, akik alantab vannak: azok már Kecskeméti is mindjobbban megérik egymást és innen az erjük: mindenki emlékszik meg nálunk arra az időre, amikor egyáprán elkezdtek itt az első szociáldemokrata-népgyűléseket tartogatni, learatván a részvétlenség és látogatatlanság minden babaírt: ma, hogy csak a legszembetűnőbbet említsem: a hetilapjuk megjelenése quasi eseményzámba megy. Amely tény különben nemcsak arra jó, hogy az ő, az összetartás által kitermelt erjükre emlékeztessen, de annálhogy, hogy az u. n. polgárságnak alig van valaki, aki egy szalmát elovlasztatlanul hagyja: még egyéb tanúságok levonására is. Mert nem a szociális eszmékkel való titkos rokonszenves miatt vagyon ez, — isten ment, hiszen ezt a gondolatmenetet végigvezetve még oda kellene kilakadni, hogy párhuzamba állítsuk a Voltaire-s Rousseau-féle tanoknok lelkesedő aucten regime-beli francia arisztokratákat a kecseméti intelligenciával, ez pedig már igazán sok volna a jóból — nem, mindez a kíváncsi olvashatnék csak azért vagyon, mert nagy örömet okoz, ha a szociáldemokrata lap valakit üt. Ebből is meg lehet tehát állapítani, hogy nálunk tetszik a másik veszte, vagy kellemetlenség, de tanulejt vannak erre számosan egybeük is. Ezt vagyunk tagolódvá politikai pártok, vallásfelekezetek, hivatali állás és foglalko-

szepgezt erősen, mélyről szakadó sohajtások darabolva el, mint aki nagyon nehezen, már nem csakog bírja fojtani a sírást.

Hátul pedig a Julis a tollával babrált. Körülbelül most kezdett olyasmit érezni, hogy ehhez a fájó veréshez neki is van köze. Előtte nyitva volt a Szántami Példatár. Annak lapjára kezdett írni, zavartan, ügyetlenül.

— Petrenee Palkó . . . — írta rá. Főnézett.
Aztán tovább írta: . . . Petrenee Palkó Petrenee Petr P P P . . .

A Palkó szive nagyon teli lehetett fájó keserűséggel, a tűz igan lobogott, patogott, dudorászott, és a tanító lapozgatni kezdett az ábcés könyvben. Ekkor érezte Palkó, hogy tovább nem bírja. Pislogni kezdett és már folytak is a nagy, kövér könnyek a szeméből, bőven, szomorúan. A szepegésén is hallszott, hogy most rögtön sírás lesz belőle.

És akkor a butácska Julis hátul éppen ezt írta a Szántami Példatárba:

. . . jó jó j . . .
Majd félrehajotta a fejét, s a tőle telhetőleg legszebb írással írta az f-et hallharó karcolással huza:

. . . ta . . .
De már akkor hangosan sírt Petrenee Palkó, s ment kifelé, illedelmes betéve maga után a nehez ajtót.

zás, vagyoni állapot szerint, úgy, hogy ezeket a különbségeket nem ott toljuk előtérbe, amely területen ezeknek a dolog természetese szerint jelentkezniök kell, — hanem ott bőkdődj vele egymást, ahova éppenséggel nem tartoznak. Az egyik vagy a másik politikai pártához tartozók harca az országgyűlési képviselőválasztások idején alig ver nagyobb hullámokat, másutt egy képviselőválasztás az, ami néha hónapokra elvasztja az embereket (ami a világra sem azért hozok fel, mintha utanzandó példának tartanám, de elvégre meg lehet érteni) mi városi ügyekben keresünk, hogy ki a 48-as, ki nem: nyilvánvalóan azért, mert ennek itt semmi jelentősége sincs. A vallásfelekezetre is akkor nézünk, amikor valami városi állás betöltéséről van szó, pedig ilyenkor inkább az oklevelek és diplomák, mint a keresztlevelek kéne, hogy kiváncsiságunkat felkelték. A vagyoni tehetőbbség sem arra jó, hogy többit áldozhassunk ha nem is a köz kulturális céljaira, hisz e tekintetben sok gazdag emberünk nem sokat beszélte magáról, de legalább a saját magunk életének okosan kellemes berendezésére a kevésbé tehetőseknél: pöntünk több volt inkább arra alkalmatos, hogy mutogatásával amozok pulkasszunk. Hivatali állásokat szintén vajmi kevesen használják fel az abban való igaz serénykedésre, amely kiemelné őket az átlagos középser szintjéről, minek követekeztében a város díszre más, nagyobb, országos pozícióba hivatattamok el: inkább arra való az állás, hogy amikor valami tárplás összejövetel akad: a saját branche-belleinkkel bujjunk össze, hogy így más foglalkozási ág viszonyairól, jelentőségéről minél kevesebbet tudva a magunkét találjuk a legtisztelretelmélőbbnek. — Ezért van aztán, hogy társas életünk kiellen, sívár, hogy a katolikus és protestáns társasokörök alakulnak, amikor megvannak már régesrég azok a társas egyetlek, amelyekben találkozhattunk s amelyekben eleink is összejöttek, hogy kulturális egyesületünk buzgó vezetői dacára is nélküli a kellő rokonszenves támogatást, hogy nincs egy estély, mulatság, vagy akadémia titulójuk is, — amely igazán jó sikerülne s az embereket összehozná, hogy a közéleti szereplés teréről mindinkább visszahúzódnak, vagy azt éppenséggel nem keresik azok, akiknek nincs céljukban jogosulatlan személyes ambíciók diadalrajtúttása, — hiszen a ma keserűt izű töltésébebe igazán csak annak lehet kedve, de csakis annak érdemes beleegyezni, — aki tudja, hogy amit igazság szerint másként kellene és volna szabad elérni, az ő csak a veszedekők hátán felkuszva, csak inter litigantes előre öklelve: csupán könyökökkel képes megkapartani.

Szonett.

A vágyakat magamtól elverem,
Már nem tűnődöm, mik lehetnek messzi tájon,
Lemondásom végigsétál a nagyvilágon,
Miként a holdsugár a tengeren.

Fekete ernyőt nyitok csendesen
Szivem fölél, mint kényes úri dáma nyáron,
Szivem, gyenge szivem ne érje hő, ne fájjon,
Könnyüim, én fukar, nem engedem.

Ablakom a zengő tavaszba ki nem tárom,
Nem izlik rest nyemnek életem,
Bágyadtan eltököltem poharam, ifjuságom.

Magam siralomházban képezem,
Fejem kétgyertya közt, várom biztos halálom
S gondolkozom, mi az hogy végtelen . . .

Szép Ernő.

A régi és az új Kecskemét.

— Irta: Sándor István. —

Ha városi ügyekről van szó, sokat emlegetjük a haladást. Ki lassúnak, ki túlságosan gyorsnak véli, de tulajdonképp mindenki óhajti. — Legtöbbször azonban nem gondolunk a *cétra*, melyet kitértek azok, kik a város haladását megindították és folytatták. Jónak látszik tehát arra néha-néha emlékezni, mert így helyesebben mérlegelhetjük a hátralevő feladatokat, különösen ha egyáltalán a már meg tett útra is visszatérünk.

A mi célunk csak az lehet, hogy Kecskemét egészséges, kellemes, művelt, vagyonos nagyvárossá fejlődjék. Mert mind ezeket ma még nem értjük el, bár jó úton haladunk. A város 873 négyzet km. területén négyezeröttszázötvenöt lakos 709 lélek él, holott Pestmegye népsűrűségi arányszáma — Budapest kihágásával — 852. (Az egész Duna — Tisza közét 1044.) A magyar városok sorában 66,834 lélekkel lélekszám szerint 7-ik vagyunk, de mert ebből a lélekszámból csak 34,000 lélek lakik a kibovított beltérleten és tulajdonképpen csak az a lélekszám tekinthető a város lakosságának, valójában sokkal hátrább a helyünk. Ennek megfelelően termelődik is életelen. Értékes és jó kihasználás földet mellett még nagy területet egészlen kiterjesztéssel gazdálkodással kezelünk, mert intenzívebb művelésűkhöz kevés a munkászék és a kevés ember e területen kiterjesztéssel gazdálkodással is megéli. Ipari termelésünk még azokban az iparágakban sem fedezi a helyi szükségletet — egyes iparágak kivételével, — melyek eléggé virágzanak. — A jövedelem és vagyoneelosztás az országos viszonyokhoz képest elég kedvező ugyan, de a fejlődés e tekintetben is sokkal nagyobb a városok jelentékeny részében. Az analfabéták száma 1900-tól 1910-ig 8% -kal csökkent, de még mindig magasabb a Duna — Tisza közének átlagánál és csak két törvényhatóság város áll e tekintetben mögöttünk. Be kell azt is vallanunk, hogy termelő osztálynak általános műveltsége és szakképzettsége még nem elégséges; ez természetes is, mert felső kereskedelmi iskolákat csak most állítottuk fel, ipari szakiskolákat, mezőgazdasági közepfokú oktatásunk nincs, valamint nincs polgári fiúiskolánk se, mely e társadalmi rétegek általános műveltségének fokozását országsszerte legkisebben szolgálja; növekvő intézményeink hiányosak, magasabb kulturális intézményeink (nem az iskolák!) részben hiányzanak, részben még nem fejlődhettek ki eléggé.

Azok közül az intézmények közül, melyeknek a városban való tömeges együtt-lakás egészségi ártalmait kell elhárítani és azt kellemessé tenni, a betegségek gyógyítására és a ragályok elhárítására szolgálók a felfortlenítő intézet, az új városi kórház és a tudóbbételeg-gondozó kúszobón álló létesítmény az országos átlagot elérik, sőt egyben-másban jelentékenyen túl is haladják. — De nagyon kedvezőtlen lakásvizonyaink, szennyvízvezetésünk, fásított tereink elégtelenei, kiránduló helyeink fejletlenei, fürdőink nem megfelelőek és részben nehezen megközelíthetők, alkalmas játszótereink, sporttelepeink nincsenek, utcáink, tereink burkolatlanok, e miatt sárosak vagy porosak. Közélemezti intézményeink alig vannak, e miatt a lakosság élelmézsége drága, egyetlen és sok tekintetben megbizhatatlan.

És mindezek mellett társadalmunk szervezeten és széttagolt. Mindenféle érdek képviselőitnek van külön szervezete: a gazdáknak, az iparosoknak, a kereskedőknek, a munkásoknak, — egynek-egyének több is, — van a vállalkozóknak, a politikai pártoknak: csak a kecskemétieknek, a kecskeméti polgárságnak nincs, amely a város egész lakosságának érdekeit igyekezne előmozdítani. Nem számítjuk ide természetesen a hivatalos szervezeteket, mert ezeket nem a polgárság önkéntes akarata hozza létre.

Komornak látszik ez a kép annak, aki csak a nagy városokkal hasonlítja össze a mai Kecskemétet. Ilyen összehasonlítás azonban igaztalan. Egy város fejlődését és jövőjét helyesen csak múltjának és helyzetének megismerése mellett, abból kiindulva bírálhatjuk. Évezredaokom keresztül Kecskemétien vezetett át a hadak országúta, a védelten város tehát városias intézményeket alig alakíthatott. Az egyetlen irányban azonban, ahol maradódnak előnyöket szerezhetett: az el nem pusztítható és el nem viheto földszerzésben, mutatkozott akkor is a kecskeméti előretörések. Csak kissé nyugodtabb, biztosabbnak látszó idők már megmozdított a kulturintézményeket is a reform. főiskola, majd a kegyesrendi gimnázium szervezésében. De az idők továbbra is küzdelmesek maradtak, a városias fejlődés céltudatos megindítását háborúk, élynomátás, gazdasági válságok, a ma kincseket érő homok felhasználhatlansága s különösen a népesség éleltenelensége még folyton megakadályozták; csak itt-ott, szorványosan mutatkozott a lakosság törévőke, ki nem halt ügyekezete, a Kaszinó, a Nagytakarék, a reáliskola, leányiskola, gazdasági iskola alapításában, a népiszkolák községésítésében és fejlesztésében, a kórház, szegényház, a Műkert (Bakula-kert) létesítésében, stb. Kecskemét azonban egészen a múlt század 80-as éveit, mint nagy falu érte meg, melyet csak a budapest — orsovai vasut vonalon lehetett könnyen megközelíteni, melynek alig volt városias intézményei és amelynek népessége stagnált, sőt magában a városban fogyott.

A gyümölcskivétel megteremtése, majd a sertés hizlalás és kereskedés fellendülése, a homoki szőlők ültetése azonban lassankint kedvezőbb gazdasági helyzetet teremtett, melyet a város vezető elemei a városias fejlődés érdekében nyomban felhasználáltak. Amink ma van: iskolánk jórésze, muzeumunk, újabb könyvtáraink, színházunk, a felvasalásokon, hangversenyeken, tanfolyamokon mutatkozó kultúra szomjúság, — példás egészségügyi szervezetünk, szép épületeink, részben rendezett utcáink, fokozódó jövedelemmel biztató városi üzemeink, jobban vagy rosszabbul kiegészített, járható utcáink, többirányú vasuti összeköttetések, földművelésünknek, iparunknak, kereskedelmünknek — bár még elégtelen, de figyelemre méltó — fejlődése, a föld hasznának nagymérvű emelkedése, a népesség számának bevándorlást utján való jelentékeny szaporodása, a munkalkalom megnövekedése s a haladásunk, fejlődésünk erős vágya: majdnem teljesen a legutóbbi három évized czéltudatos munkásságának eredménye. Lehet tehát bírálni és kicsinyíteni azt a fejlődést, de tagadni, el nem ismerni csak elfogultsággal lehet és aki tud valamit a 30 év előtti viszonyokról, csak elismeréssel adóhatik azoknak a nagy vezetőknek, kik ezt a munkát a kedvező viszonyok felhasználásával elvégezték és elismeréssel azoknak is, akik akár az ismeretek terjesztése, akár a gazdasági viszonyok javítása körül munkársaik voltak.

Ha ebből a szempontból nézzük azt a nem nagyon derűs képet, melyet Kecskemét mai állapotáról rajzoltunk, nem látjuk az igazságtalannak, sőt a legnagyobb bizalomra jogosít a jövő iránt; ha a város vezető férjái és vezető elemei fejletlenebb gazdasági viszonyok között, a mainál minden esetre jelentékenyen fejletlenebb kultúra mellett, a tömegeknek a haladás iránti akkori éréketlenségére dacára ennyire tudták ezt a várost fejleszteni, sőt ami legnehezebb volt — a fejlődést, a haladást minden társadalmi osztály vágyainak céljává, általános életszükségletté tudták tenni: kishitűség volna a város jövőjében, hatványozott fejlődésében nem bízunk. De a bizakodás csak lelkileg ad erőt, a haladásához kitartó, céltudatos munka és küzdeni akarás

kell. Kísérjük meg tehát általánosságban megjelölni a város fejlődésének szükségleteit, főbb irányait.

A várost várossá csak a forgalom helyezi; meg kell tehát könnyíteni, olcsóvá, gyorsá és gyorribbá tenni minél nagyobb, népesebb és gazdagabb vidékeknek Kecskeméttel való közlekedését; javítani, fejleszteni a városnak az ország, közvetve idegen országok termelő és fogyasztó helyével kapcsolatát, szaporítani vasutainkat s ha csak lehet, biztosítani a vízen való szállítás előnyeit.

Növelni kell a bevándorlást. A természetes szaporodás nálunk nagyon kedvező, de a szaporodás arra sem elég, hogy a városok sorában népesség tekintetében eddigi helyünket megtarthassuk. A természetes szaporodás egy részét ugyanis felszívja a közlekvő Budapest. Fejlődő kereskedelmünk és iparunk egyre több ember munkásságát veszi igénybe, a szőlő és gyümölcstermelés, a lassan, de folyton fokozódó zöldségtermelés mindig kisebb és kisebb birtok jövedelméből vagy megmunkáltsáóból teszi lehetővé egy-egy család megélhetését és így kereskedelmünk és iparunk fejlődése, különösen pedig földjeink termelésének fokozása csak a népességnek nagyobb arányú szaporodása mellett válik lehetségessé.

Fejleszteni kell oktatásügyi és egyéb kulturális intézményeinket, nemcsak magiart a kulturáért, de azért is, mert minél jobban elterjednek a lakosság között az általános ismeretek és a szaktudás, a gazdasági küzdelemben annál versenyképesebb, a kedvező gazdasági helyzet felhasználására annál alkalmasabbá válik s a város vonzóereje a környékkel szemben annál teljesebben, erősebben érvényesül s a közlekedés kedvezővé tétele, a népesség beszívásának nagyobb arányai, az ismeretek terjedése együttvéve a mezőgazdasági és ipari termelés növekedését, a kereskedelem fejlődését, mindezek pedig a munkalkalmak szaporodását, a lakosság jövedelmének és vagyonyának növekedését fogják eredményezni.

A lakosság szaporodása azonban mind sürgősebbé és fontosabbá teszi azokat az intézményeket és intézkedéseket, melyek a nagy tömegben együttülő emberek testi és szellemi fejlődésének lehetővé tételére, biztosítására szükségesek. A közegészségügy érdekében nemcsak a betegségek gyógyításáról, a ragályok terjedésének megállításáról, hanem a megelőzésről is gondoskodni kell; ennek sokféle eszközei közül itt csak a vízvezeték, csatornázást, fásítást, utcaburkolást, főképp pedig a lakás viszonyok és a közlekedés javítását említjük fel. — Gondoskodni kell a lakosság munkáival el nem foglalt idejének egészséges, hasznos és kellemes eltöltését lehetővé tevő intézményekről és eszközökről és mindazokról az intézményekről, melyek lehetővé teszik a kisebb jövedelmű és kisebb műveltségű néprétegeknek is, hogy a maguk anyagi, szellemi és egészségügyi szükségleteit anyagi áldozat hiánya nélkül, vagy jövedelmükhöz mért csekély áldozattal könnyen kielégíthessék.

A még előttem álló feladatok igen nagyoknak, szinte megvalósíthatatlannak látszanak. Amde amit az utóbbi három évized jelent megunkája is lassan, fokozatosan ment végbe, ezek a kérdések is csak hosszabb idő alatt, a szükséglet és lehetőség szerint oldhatók meg. És minden egyes új intézmény vagy intézkedés, mely a népesebbé, a vagyonosabbá, a művelődést előmozdítja, növeli azokat a szellemi és anyagi erőket is, melyek a várost a szaporodó és növekvő feladatok teljesítésére képessé teszik. Ezt látjuk más városokban, ezt mutatja a mi városunk eddigi fejlődése s a törvényszerűség erejénél fogva ennek kell bekövetkeznie a jövőben is.

Büszkén tekinthetünk tehát vissza vá-

rosunk eddigi fejlődésére. De ez a büszkeség ne váljon a melegelettség munkát-lanságává, hanem legyen ösztönző erő a megkezdett munkának teljes erővel való folytatására. Ha öseink kitarása az anyiszor elpusztult várost az újabb pusztulás napról-napra fennálló veszélye mellett anyiszor újraélesztette és tentartotta, ha a nagy falut az előrelátó vezetők ilyen rövid idő alatt melőre helyre tudták juttatni a magyar városok sokában, kialakítván belőle az új Kecskemétet: pillanatnyi nehézségektől s az előttünk álló nagy munkától ezután sem szabad visszariadunk. — Meggondoltan az elhatározásán, de bátran, erélyesen és szívesen a kivételben haladjunk folyton előre.

Annuska álma.

Ira: Szántó Kálmán.

Két napig görgött a vasuti kocsis Szelezkyékkel míg Annuskát hazahozta a meszelőkkel nevelőből. Az uton hába kérte a mamája, Annus lehenyta szemét, nem akart látni, nem akart pillentni. Mikor a vonatjuk berobogott a központi pályaudvarba, az első kérdése volt: — Megyünk-e mindjárt tovább? Csak hazafelé, hazafelé.

Innen aztán mind nagyobb izgatottság vett erőt rajta, amint most már el nem mozdulva a kocsii ablakból, a gyermekek ismerős vidékek, emlődő álomképek gyanánt, elröpkent előtte. Tan nem is emlékezett rájuk s inkább csak rerozakolta fölmentet képzeletére az emlékeztét. Jól esett elhímet magával, hogy a kis flagoriát a dombelönt önö látta már, mikor rabságába indulva, utolszor erre járt, s hogy a mögöttük elmaradó kutagás régi ösmerősként küldi üdvözlét fejéje. Az utmenti szelmalmok ágaskodó szárnyai, a falüvegnek kelepelő szárazmalom óriás kereké, a messzi gyepen tova lelegelő, guyaménes szökdelése, a magányos nyíra, mely egy tanya elől rezgette ritkás leveleit, reszkető izgalomba éjlik, hogy szinte feljűztek zserété volna repülni.

Akonyyára járt, mikor megérkeztek. A radnóthi köves országút hangos robogással eredi velük utnak a könnyű viktoria, mely őket az állomáson várta. Amint a falu alatt elhajlottak, az apró, szindélyes házakból kíváncsi asszonyfejek kandakálák ki, s a szemükre huzott kartonkenő alól messze cinkették a porfolyát után, melyet a tovarogó kocsii fölött.

Közvetlen a falu alatt néhány jegenyepáma szegyezétt egy lebakolli tisztást. Anna csuknén kiugrott a kocsiból. — Néd, mama, nézd, az Ófia! ott szoktak tánczolni vasnaponként a parasztlányok.

Amódbá, a távol fűzesek alján, a Tisza kanyargása csilant föl; alacsonyra vajt partjairól torpe jászmin-bokrok kúldtek illatos csokokat Anna kipirult arcára.

A legközelebbi kanyarulónál szembe tűnt a szádosas tölgyek, széleslevelű plátánok átható, mely zoldjébe takart urlik szelvitörjára. A széles koronájú vadgesztenyékől szegett úton, mely a kastély boglissos homoktájon vezetett, a kocsii megállította járását s Anna boldogságtól kicsattanó szívvel szorította magához a hosszú újj, csipkés levelet, melyet egy feljé bologató ágról lepakott. Amint belerudtak a néhez, kicornyás barok-épület visszhangos árkdájai alá, hangos dohogással a fehér foltos, sárga dög rohanat a lovak elé s egyenesen felszokott a kocsiba.

— Flock, edes Flock, hát nézd mama, rámsórt Flock!

Az ebédőlön terítve volt nekik, de Annát nem lehetett egy pillanatt az asztalnál marasztalni. Minduntalan fölpannát: megtapogatta az elbarnult dobfátalázat aranyozott kockáit; megbámulta a szürkelevé ezertl vörösbarna márványkandalló faragott arbaszekjéit; megcsókolta a kis indiai pagodát, mely a parkányozott nappeli közt már akkor ott állott, mikor ő innen elment. A fölhalmozott fényképek széjjelészirta. — Ki ez, mama? hát ez ki? De szép ember? neked udvarló? Elcsábított téled! A keményfából faragott öblös korallszék, a smyrnával fedett magas támlájú pamlag, az ab-

lak melletti sötétplüss dormeuse mind sorra kerültek, hogy végig próbálja valamennyit.

Anyja csak elnézte fészkelődő évetés megindultán, csaknem irigykedő tetszéssel nézte a kisugárzó boldogságot, — melyet a gyermekek öröm Annában ébresztet.

— Hát a magad szobájára nem vagy kíváncsi? Emlékszel-e még a kis kamrácskára, Anna? Gyere, majd megmutatom.

Megindultak a fényes terméken keresztül s egy pár lépcsőt felhaladtak, a mama előrelépe, ajtókat nyitott. Annából a megjelölt hark fölöttéssa tört ki. A kis gyermekszoba, melynek hiányos, szomorú berendezése még szemé előtt állt, káprázatos tündérlákkal változott.

A falakat rózsaszínselem borította, — aranyozott szélű, fényes fehér keretbe szorítva. Mint valami játék-baba berendezés, úgy tűnt föl neki a kis rokokogarnitúra, apró kis székeivel, selyemmel hímzett, mitikus képeket ábrázoló gobelinjével, a kicsavart lámpa asztalkákkal, félérmárványkandallóval.

A benyíló szoba redőbke szedett menyeyezelőtől rózsaszín lámpa osztotta halvány fényét, a magára vetett francia ágy leomló függönyei a két ráfaeli angyal faragott képmása fogta jege fölött össze.

Szótlán bámulatában összcsepta két kezét s mintha még erősebb mámorba akarna esni, szitta, nyelte magába a szoba enyhe, diszkrétén illatos levegőjét.

— Oh, mama, milyen nagyon szeretsz te engem! . . .

A nyakába borult s úgy folytatta: — De én is, én is téged! — Nos, jól fogsz hát aludni benne? — Edes, edes jó mamám!

Annus magára maradt. Valami édes mámor ejtette kábulásba szívét s nem tudott töle lekfedni. A félig zárt ablaklába magas nyílásán a teli hold izró fehérragyogása csapott be hosszú, keskeny sávban a fémhálós szobába. Sárga, ködfolton udvara átvilágított a sűrű lombos tölgyek fekete koronáján s a fehér sugarai világosszürke árnyékok vonta a szoba homályba borult bútorai köré.

Titokzatos búbiáj lopozott velük a szobába, valami mely, idegremegtető melankólia, a clair-obscure keverékéhez hasonlatos édes bánat, mely misztikus jóslat sejtelmeként ütte meg Annuska lelkét. Föl szeretet volna újogjani a nagy boldogságtól, melyet most egész teljében élvezett a szoba nesztelen magányában; s félt megmocnálni, hogy egy önkénytelen mozdulat ki ne zavарja a tűnővárszálból. Úgy érezte, mintha valami tündérország birodalmába jutott volna, melynek parancsoló uraszonnyal lett. Csodákkal teljes meséviág kapuja tárult föl előtte; szárnyat ontott lelkének emberfölötti ihletés ad teremtő erőt, mint egy hűnek eredi lilium kelti tündérújjá érintésével eszadűleire a mesebeli tündérvilág népes lakóit.

Maga se tudja, meddig üheltet az ágy szelén, szobájára hagyott képelete jászékkal alakítva, midőn elszibadt karja ötszékuklót a ránhézedett test sulya alatt s boldog kimerültségben rogyott párnáira. Egymsára hajló pilláin keresztül az utolsó fényugárral is a fehérén ragyogó hold szelét mosolya szökkenl agyába; az aztán belefonta magát álmaiba s szötte-vette a tarka-festett képeket távba.

Emlékbén a pagoda akadt meg, mely az ebédől kandallójának parkányán tűnt szemébe; a tisztaparti fűzes, melynek kanyarulatái közt az első habokat fölcsillámiláttá.

Ódalómódo magát a szélesen hőmpolygó Ganges lassu vize mellé, melynek mélyén járó hullámjai a titokzatos szent Lóton vakító fényű virágait ringatják életre. Kártsu pillókat pikkelyes oszlopai hajították meg előtte koromás büszke fejüket s az ilatoztó, edes szello mámoros nyomán ezer apró harang ezüstös csilingelése verődött dallamos harmóniába. A varázshangokra ünepi naszád indul meg lassu ringással a csöndes fölönny: virágfűzerekt tarka baldachinjé alatt lengő csalánzóvetek öltözött bajaderek kelnek táncra földelőten, egy arany-ágyon heverő fiatal isten tisztelőre. Hallja a habok ringását, a láthatatlan évető-

rudak ritmikus csapannását, amint a bíboraszéd feljé közeledik. S amint elébe ér, megszűnik a zengés, fennakad a tánc, aranytrónusáról fölemelkedik az ifju isten, homoklóról fekete gyűrűben omlik alá a fényes hajkorona; széles, domború homlokát gyémánt-diadém szorítja le, piros ajkának illatos lehelletét angyalok szivjával föl ambrózia gyanánt, kinyújtott karjának parancsoló modulátúra néma nyugalomba merülve az elcsúszott világ. Kinyújtott karjának modulátulán újra Annára mutat s im puha tolu, fehér szárnyat érez két vállán megeredni, lassu rebbenéssel a levegőbe emelkedik, hogy hullámossan eséssel odahulljon, oda a napfényes arcú isten aranyban ragyogó keblére. Lehullik két szárnya s mint a foglyul esett madár, ijedt vergődéssel tapad meg két karjával a domború mellen, a szelid mosolyu arc alatt, mely a ragyogó ég átugró fényességével hajlik halkán, de mindig közelebb reja.

Déli verőfény ragyogása özönlik be a kintárt ablaklákokon, midőn egy hideg kéz érintésére fölveti álomtól ittas szemeit.

— Mégse ébredsz, Anna, nézd csak, milyen fényes nap sűt.

— Oh, be szép volt, mamám, be szép; mért vertek föl belőle?

— Hát ez ugyan szép-e?

Egy kis rózsaszín crépe-ruhát tartott a kezében, valóságos csipkékkel díszített, hosszú uszályos ruhát.

— Az enyém? igazán az enyém? őh milyen édes!

Izgatottságtól remegő ujjakkal kapkodta magára s fölvehe hozzá széles karimájú florentin-kalapját, kipirult arccal állt a tükör elé s végignézteve magát, gyermekes tetszéssel szölt:

— Ugy-e, mama, nem is vagyok olyan nagyon csunya?

Végigjárta a szobát, hátra-hátra nézve vajjon sörpi-e a földet a ruha uszálya.

— De most már enyim a világ! . . .

Mondó, mama, férjhez mehetek most már?

— Rögötn?

— Azért nem hagyának el! itt maradnék . . . Volna ugy-e, — mondta szégyenkedő suttogással — hely itt mindnyájunknak?

— De ugyan, ne fecsegi már annyit össze!

— Megyek is, nem is látsz ma többet! Fölkeresem az ismerősöket, — az erdőrt, a Tisza-partot.

— Hadd fogatok be legalább!

— Nem, nem, magam megyek. Ilyen nagy leány.

Fölkapja a szokatlan hosszú ruha hureát, szökdelő léptekkel eredi neki a parkon keresztül a rengeteg vadaskertnek, melynek alacsony, lécosályos kapuja a park fölét nyitva állott.

Valami mámoros érzés vette rajta erőt, amint az erdő tisztá, szélesen levegője átjárta. A szádosas tölgyek, bikkék között alig volt írtás, s amint az egybefonódott ágas-bogas galyak ömszólleltek, egymásra borították sűrű lombjaitak, eltakarva Anna elől a kilóklabban kétség áttetsző sugárzását. Lába alatt rugalmas-puhán a sppedezettűt a zizegő avar, a széleken rá-ráhallott a reszkető nyírra egy-egy koráretet levele. A szárnnyas levelei haraszt csipkés ága beljebb-beljebb csalszlogata az erdő középebe, oda, hol az erdő hangot is ad: a recsegő léptek zajára följön az evet, hangos visongságlan rebben föl a vércse, s aranytoflu falon rogtatja hasány szavát. Benn, ahol legsűrűbb, a cserjék bogán, megszólalt a hurog rívogatott, lágy éneke; az éleskésyedő erdei patak vízébe ögdítő úti bele reszkető orrhéget. Zugó légáram ereszkedik a koronákról alá, s megered az erdei zengés, bugó, tompa suttogása az ezernyi levelelhadnak; egy-egy hangos madárúttja az ág hegyén átja a vezérszót hozzát.

Bár sohse érte véget az erdő. Annuska versenyre kelt hangban a rigó fűtytyével s verset futtat az ögdívóval. Úgy érzi, hogy most nőnek ki álomigerte szárnyai, s oly könnyűen érzi magát, hogy fölrepülni tudna. Ah, az éjjei álom! Merengés ül ki szemébe, s eleven arra hirt-

len elmélázva hanyatlak alá. Vajon hogy is ment az az álom? Lesz-e belőle valami igaz? Amit új ágyban először álmodik az ember, annak igazra kelte válnia. Vízszínen ringó fehér virágok illata csap el hozzá; a megriktult erőt egy tenyérnyi nyílással csudalatosan fényes nagy csillag ragyog le róla, tündökölő égi jelenés csillogó alakja ködök eléje: örvényt vető habok kanyarulatából kiemelkedik a csudás víz isten, férfiasan hatalmas vállakkal, homlokáról legyűrődő karikatúrákkal, olyan fátyú edes ránézni, kegyetlen kín töle megvanál.

A széles dereku, sűrű lombos örfék mind jobban ritkulnak, a sarjadoszó ígű hajások a szélen mutatják, hogy kifélt vezet az útja. Maga se tudja, mennyi időt járt el. Eléri a rásos kerítést, melyen túl a lehaljál nap izzó világításában új perspektíva nyílik szemébe. A sakra vált fényéren kiragogy a buja gyep zöld takarója; kanászgyerek hangos tülköléssel teregeti karába a fészérszűt gulyát.

A harántfokvó nap rezes ábrázója haragoszöld vízfénnyel kelt a nyugati égen, mely minél közelebb jut hozzá, annál nagyobb eréllyel folyik át az arany-olvasztó tűzbe. A légkör színeserelő sátra mind mélyebb tónusokot vált, a smaragd átlátszó zöldje beleolvad a türkiz-áttetsző bóbórába, az ömlesztett érc aranyzöld fényét csillogtatja az egész szemhatáron. Hatalmas impressziót keltenek fél a lélekben s megvázzák annak legrejtettebb idegszáit.

Anna a rácszatnán dölve, bámúlja a csodátmenyét. Napkerülő, szárnys bogárkak kelnek éltre a sarjallított hatott levegőben; csapaiga vesztett árva daru hű kiféltett szárnyakkal egy közeli nádas felé; valamely faoduból héja került elő, s kovályog most mind szűkebbre fogott körökben a levegőgömb, nyílsebese csapva le védtelen széknyárra.

Az életkedv fokozott vágya erősebb lüktetéssel kergette a vért Anna arcába; szinte fölujongani szeretett volna a lét nagy boldogságában, s belefogozni a rács örfébe, belekiáltani nagy diadalimódban ebbe a verőfényes, ragyogó, és vízlábra: — En is élek, én is köztétek tartozom!

A nagy csöndességben messzezenő himnusz kórusa csendült fülébe, az égi szférák harmónikus zenéje, mely az ártatlan boldogságban diadalmas lélek tiszta nyugalmat olvasztja be a természet főnséges megnyilatkozásába.

Letörtülte az érthetetlen könnyeket, melyek hirtelen a szemébe szöktek és elmosolyodott meghatottságán.

A bojtár épen középféle járt hozzá s rákiáltott:

— Halod-e, kis legény, ki gulyájt ördöz?

— A Szelezcky Pál méltóságát, a kisasszonyom néhai édes apját.

— Hát te, ómszer engem?

— Ósmerem-e? Hát kisasszonyom nem ismer engem? Én vagyok a Kanász Jóska. Kanásza volt édes apam a méltósággaéknak. Héj, pedig de sokat hengerköztünk együtt, ha szerit ejtette kisasszonyom.

— Te vagy az, kanász Jóska? Gyere közelebb! Át tudnál-e emelni, ezen a kerítésen?

Átfigta a derekát, s könnyű lödiással átöröptette.

— Tudnál-e meg verset futni velem?

— Hát hiszen . . . De talán nem is illelek már, kisasszonyom.

— Igaz, Jóska, nem illenék; de az utat megmutathatnád. Messze van, innen a Tiszáig?

— Egy óra alatt megjárhatja kisasszonyom. Ha nem sokat időz, naplemente még otthon is lehet.

— De nem öklelő-s, a bikátok?

— Felelek én arról, kisasszonyom. De el is kísértem, ha meg nem veti, a kereszt-utíg.

Mind olyan csodaszépnek tetszett az Anna szemében.

— Hát csak itt tessék tovább haladni, innen egyenesen az országútra jut ki. Jövet aztán a vörös major felé kerüljön, az a rövidűbűt útja, el nem kerülheti . . . Nekem a gulya után kell már nézmem, bizony széjjel szalad. Adjon Isten jó éjszákát, kisasszonyom!

Adjon Isten neked is, Jóska.

Az országút mentén, a Tisza árterületén, alacsony nádas volt a magas töltés alatt. Az esőlen nyár csaknem egészen kiszárrította a tavaszról bennekedt vizmaradékok; inkább iszap volt már, mint mocsár; benn a közepén volt még egy kis víztükrök. A szélen vízirózások nyujtogattak terjesztő indáikat, naplemente éren csukogtató fehér helyükét. Anna megkívánta s nyomban te is szökött utánuk. Le is szakított már egy csomót, mikor egyszer mélyebbre lépve, félába bokáig benragadt a sűrű szarban. Próbálta kihúzni, de nem lehetett. Félig el-sirta magát, félig felcokogott komikus balcsésén, s azon gondolkodott, segítségért kiáltson, vagy cipőjét zsákmanióval engedje, kihúzza a lábát belőle, félállban tipiskéljen háza? Nem is utolsó mulatság lenne, de vajjon nem kellene-e utólag megkeserülnie? Félkezével a virágait fogta nyálába, másik kezével a ruháját fogta fel, hogy legalább át megmentse az elszárotól. Tekintete Jóska kereszte a messze szemhatáron, hogy nem fűdözi-e fel valahol.

A falu alatt most hallatta az esti vonat érkező fűttjét; régi tapasztalásból tudta, hogy ilyenkor szögl a kastélyban is az első csengettyűszó az estebédhez. Most már csakugyan sietni kellene hazafelé. Már-már földözött volna cipőjét, csak ki tudta volna húzni belőle a lábát. De ellenkezőleg, a sok erőlködésben a másik lába is lesteppedt véle; a dolog komolyodni kezdett.

Megeresztette hangját, hogy odacsalljon vele valakit, de hiába. Végre a vasúti töltésen egy közlekedő alak körvonalat vette ki. Akáki lesz: segíteni fog rajta. Megerőltette tekintetét, hogy kivesshe alakját, mikor fölismerte rajta a posztúrát, hirtelen remélt szállotta meg, hogy tán nem is falubeli.

A közlekedő fézi körvonala mind élesebben merednek ki a sűrű háttérből. Hatalmas férfias alak volt, szélesen rekedt, rugalmas léptekkel. Az ilatós, enyhé levegőben leemelte puha kalapját s egyik karjáról a másikkra dobta könnyű felöltőt. Amint közelebb ért, a szálló nap skarlát tize épen szembe kapta s ragyogó fényel arnyozta be finom erélyű arcát. Széles, szabad homlokára barna firtök göndörödtek, sötét szemének paraszoló tüze megenyhült arcának szelíd mosolyán.

Már Anna is kivethette s szeméi kekre nyílna tapadtak az idegen csodás vonalára. Az almerelő nap sugárküllői fénykörbe borították fejét s amint mind közelebb ért, aranyos gözkör látszott belőle kisugározni: minél közelebb nézte, annál elevenebben ismét félt rajta az álombeli jelenés isteni vonásait. Karjál ahánalyatottak, resztelő félelem fogta el hirtelen s szemét lehunyva várta az elkövetkezendőt.

Amaz már-már elhaladt volna előtte, mikön egy oldalpillantás észrevetete vele a különös alakot. Első pillanatra valami szöglőleánynek nézte, ki a nádat vágya, midön az új ruha, még inkább a finom szalma-kalap szemébe tűnt. Azonnal megértette a helyzetet s egy szökésel entermet a töltésről.

— Talán a sárban ragadt?

— A fejfét szívet resztelés fogta el az édesen csengő szóra, a hullámzó vér, úgy érezte, mind a fejébe szökik s elkábúlással

fenyegeti. Nem tudott válaszolni s homlokán gyönyörözött a kétségbeesés verítéke.

— Nem tud kijönni? no majd kisegitem.

Hozzálépett s karjaival átfogta a leány derekát. Az odahullott a keblére s úgy érezte, hogy valami égi erő emlí láthatatlan szárnyakon a levegőbe. Feje a térti vállára simul, mint ahogy a fövén megtört virág lekonyul az anyaföldön. A férfi könnyű kézzel vitte föl az alacsony lejtőn s gyöngéden állította talpra a töltésen.

— Talán csak nem Szelezcky Anna kedgyed? . . . Hisz akkor egy uton haladunk. Még tegnap hallottam, hogy áztatnak Pesten: gondoltam hát, hogy kinézek, mint csinálnak . . . Hát ne áruljam el a mamának?

A leány fölhajlta haladt mellette s nem bírta volna szeméit fölemelni. A férfi mosolyogva vetett egy órdalpillantást róla s láthatólag gyönyörködött szembetört zavarán.

A kastély nagy rézveretes kapujához érve, magáigzította utba a leányt.

— Menjen csak a másik lépcsőn fel, Annus, én addig kimentem a mamánál.

Azzal megváltak; a leány a lépcső karjának dölve, egy pillanatra még utána tekintett s nézte, mint tünik el karsúv, férfias alakja a lépcső fordulatán. Abban a pillanatban alabukott a nap vörvörös golyója s a szemhatáron, a feketébe borult az egész világ.

A hús forgalmának ellenőrzése városunkban.

Ira: Kellermann Arnold városi állatorvos.

I.

Szamos törvény és törvényes eréji rendelet kötelezi a hatóságokat mindinkább szigorban arra, hogy a közlemezés terén lehetőleg rendezett állapotokat tartsanak fenn. És ott a hol eme törvényes intézkedésekkel ellénylő érvényt szerez a hatóság, a kívánt eredmény nem is maradnak el, mert a közlemezés terén mindjában rendezett állapotok nyomulnak előtérbe a közegészségügy nagy előnyére.

A hatóságok ez irányú törekvéseiben fontos szerep jut a közlemezés különböző ágaival foglalkozó szakudományoknak is, a melyeket képviselő szakértők lelkiismeretes és szabatos véleménye adja meg legelőbbször az irányt a hatóságok képviselőinek, a közlemezés terén felmerült visszaélések, vagy hanyagságok elbírálására nézve, bár a hatóságok független intézkedéseit ez nem szükségképpen befolyásolja.

A hatóságok és a hozzájuk beosztott szakemberek együttes működése hivatott tehát a közlemezés terén való felügyeletre, melynek végső célja az, hogy a fogyasztó közönség a piacon és egyéb árusító helyeken egésszégére veszélytelen, hamisításoktól mentes, lehetőleg legjobb minőségű tárgyszerekhez juthasson.

Kecskeméten az élelmiszer vizsgálatok ügye élejt fokon áll és a legutabbi időkben angyen halad előre, amint azt városunk anyagi viszonyai engedik.

Egyik legelőbbször táplálékunkat a hús képezi és ösztönet elmondhatjuk, hogy emek vizsgálati és forgalmának ellenőrzése jelenleg már annyira magas fokon áll a kissegényes piaci és vágóhídi berendezkedés-színköz képest, hogy ez a közönségtaljes mértékben kielégitheti és megnyugtathatja az iránt, hogy a körülményekhez képest kifogástalan és kellő táptérsű húsmelekek állanak az elárusító helyeken rendelkezésre.

Közvágóhidunk csak a kérődző állatok — szarvasmarhák, juhok és kecskék — levágására van berendezve, tehát ezen állatok

Karácsonyi nagy vásár Csapó Lajos esemegekiülönlegességek és fűszerüzletében.

Karácsonyfák remekül díszítve 2 koronától, karácsonyi üvegáruak 4 fillértől, arany- és ezüstszálak, szalon- és csokoládécsukorkák, deszertek, déli- és cukrozott-gyümölcsök, díszdobozok és kettazetk, jardinetek díszkosarakban, igen alkalmas karácsonyi ajándékok mélyen leszállított árakon. Datolya fél kilogramm 48 fillér, narancs fél kilogramm 15 fillér, mandarin-narancsok, friss majoránó, díó Telefon 237.

és mindenféle hideg felvágott különlegességek állandóan raktáron.

Telefon 237.

hasznák vizsgálata körül teendők minden különösebb nehézség nélkül könnyen végrehajthatók. Az iparos munkájába a húsviszgaló itt bármikor betekintést nyerhet és annak tisztaságát ellenőrizheti, a vizsáldések megállítását könnyű szerrel keresztül viheti és így aránylag könnyen el van intézve nálunk a szarvasmarha és juhhus forgalmának ellenőrzése.

Nem ilyen könnyű és kényelmes munka a közgyógyászatra levágot sertések hasznák vizsgálata; bár az ellenőrzés itt is kellő magas fokon áll és a garancia itt is meg van arra nézve, hogy közveszélyesség agyallatlan és kello tápértékű húst kap az elárusító helyeken, csakogy ennek elérésére sertésárvahid nélkül csak igen nehezen leküzdhető akadályokba ütköznek, melynek leküzdése néha csaknem emberfeletti, egészésgyel állandón veszélyeztető munkát igényel a húsviszgaló részéről.

A «Kecskeméti Lapok» f. évi dec. hó 1-ső számában már részletesen leírtam, hogy a városi Tanács milyen üdös intézkedéseket tett a sertésviszgalatok szabályozási rendezésére nézve. Most már azt is megírom, hogy ezek az intézkedések a gyakorlatban is szépen beváltak, úgy, hogy a sertésviszgalatok, dacára a vágóhid hiányának, a törvény követelményeinek megfelelő alosságággal vihetőek keresztül, bár a húsviszgaló megfizetési munkájának latha vesztével. Mert a hentesek és a nagyvágók házainak sorra való járása meglehen, hidegben, esőben, hóban sok időt és még több fáradságot igényel, míg a vágóhid mellett ez a munka sem jelentene különösebb nehézségeket. Az időjárás viszonyosságai gyakran leselkednek a sertésviszgalatokban hálóz húsviszgalóra, de szembe kell velök nézni, mert a vizsgálatnak meghatározott órától való lebonyolítását a közlelemzés folytonosságának fenntartása megköveteli.

A vágóhidon, vagy a háznl szabályszerint levizsgált húsfeleknek ha egészégre nézve agyallatlanok, ha kello tápértékűek és szag, szín vagy ízbeli elváltozásokat nem mutatnak, bályézzel láttatnak el. A húsa ütött belyegek tartalmaztak a város nevt és a vizsgált napját. Elárusítás alá csak kello számú bályézzel ellátott húso kerülhetnek. A bályézzés munkáját közvágóhidon egy szolga végzi, míg a sertésviszgalókaton az is a hálóz húsviszgalóit bajját eporálja, magad uram, ha szolga nincs élvénál fogva.

A bályézzés képzési a hústorgalom ellenőrzésének ugyszólóan alapját. A piacok és üzlethelyiségek állandó ellenőrzés alatt állanak, főleg abban a tekintetben, hogy ott csak szabályszerint bályézzett húso legyenek árusítatók és ezek ott kello tisztasággal kezeltessenek és megakadályoztassák a romlott állapotban való elárusításuk.

Mindenkén tényezők azonban, korlátsan volnának elegendők városunk husforgalmának ellenőrzése körül feumatható szép eredmények elérésére, ha a hatóság állatorvosok hatalmas segítő szövet nem találának a javadalmi hivatalban. Ezen hivatal közgei, az u. n. felvázgatók, igen gyakran, csaknem napról-napra megjelennek váratlanul a huselárusító helyeken és a piac húsárusítását foglalkozó hentesek és juhviszgaló házainál és vizsgálatk az ott levő húsokat, vajjon meg van-e rajtuk a húsviszgalóit jelző bályézzés. Ilyen módón biztosan megakadályoztatik a huscepmpész és ezzel az, hogy a húsviszgalat megkerülésével hus kerüljön közforgalmazásba.

Tehát a javadalmi hivatalnak olyan jelentős szerepe van husforgalomnak közegészségügy ellenőrzésében, amiert csak elismeréssal adozhatik Kecskemét közönsége és az állatorvosi kar ezután is csak akkor felelhet meg szabotosságak ama nagy jelentőségű feladatának, ha a javadalmi hivatal részéről továbbra is ily hathatós segítségben részesül. Az az erős figyelem és követke-

zetes szigorúság, mely a javadalmi hivatal felvázgató karában is fennáll, jól megállítja érvényesülését, mert maguk a husparosok tudják legjobban, hogy vannak közöttük olyan elemek is, kiknél csak a kapcsiság dominál, kiknek tagz lelkiismerete előt barmly bíbeli csekély haszon is előbbre való, mint az ók megfélhetést biztosító fogyaszközönzés egészésgye. Ilyenek kipúztításában jelentős szerepe van a javadalmi hivatal által hathatósan támogatott húsviszgaló ellenőrzésnek.

Örvendetesen állapítom meg azonban azt, hogy a kétés hírv és gyanus mogydésű husparosok száma mindinkább fog; ez részben a szigorú büntetések okozta megjavítások, részben egyekének a városból való «elszökése» magyarázzák, úgy, hogy mostanában városrestre megjeitett vizsgálatok alkalmával csaknem kifogástalan állapotok jelentésével örvendeztetjük meg hatóságainkat.

NAPI HIREK.

Teléfono 141.

Teléfono 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1912. év december hó 25. Szerda. Róm. kath.: Nagy Karácsony. Protestáns: Karácsony. Görög-ország: 1912. december hó 12. Szpirdon. — Izraelita: 5673. év Teבת 15. — Napkelte 7 óra 49 perc. — Napnyugtá 4 óra 12 perc. — Nap-hossza 8 óra 23 perc. — Holdkeleté 5 óra 27 perc. — Utolnőnyed 30-án, 9 óra 12 perc. este.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet Kecskemétre érkezett jelentése szerint a következők áll várható: Változóköny, enyhe, helyenként csapadék.

— **Boldog karácsonyi ünnepek** kívánunk kedves olvasóinknak! A kettős ünnepra való tekintettel — régi szokásunkhoz képest — mi is kétszeres olvasónalvó kedveskedünk. Rendes cikkörünkön és szokásos rovatainkon kívül tárcainkban igazán ünnepi ajándékokat nyújtunk át olvasóinknak. **Malnár Ferenc**, az ifjú magyar irodalom diadalmas hőse, egyik legszebb elbeszélését volt szives olvasóink számára átengedni; **Horváth Mihály**, a felsőkörletl orsz. képviselője átfogó tekintettel tárgyalja azokat a politikai és társadalmi problémákat, melyek az ország népét most igazalomban tartják; dr. **Kovács Andor** társadalmi sebekre tapint rá; **Sándor István**, városunk kiváló főügyője évtizedes programot dolgozott fel valóságos egy ünnepi cikkely keretében. Ez a karácsonyi cikk valóságos bibliaja a tennivalóknak, melyek reánk és az utódokra várnak. Azt hisszük, sokat és soláig fogják még e cikket emlegetni.

— **Lapunk legközelebbi száma** pénteken délután, a rendes időben jelenik meg.

— **Bagi László nyugalomban.** Legnagyobb városi szenációja a karácsonyi ünnepeknek, hogy Bagi László, h. polgármester, pénzügyi tanácsnok ma benyújtotta nyugdíjazási iránti kérvényét. El voltunk rá készülve, mert ez a lemondás már régóta lógott a levegőben s el is lehettünk rá készülvé, mert senki a nyugalomra ó nla jobban rá nem szolgált. Több mint negyven esztendőn keresztül szolgált a várost teljes adással, kiartással, minden tudásával és munkabíráásával. Ez a tudat kísértheti most a jól megérdemelt nyugalomba, melyre senki jobban rá nem szolgált nálánál.

— **A szőnyeg kiállítás.** Tekintettel a nagy vásárlói kedvre, a régi kollégium épületében levő szőnyegvásárt 1913. január 2-án megkezdésbilitatuk. Eddig 6300 korona áru szőnyeg kelt el.

közönségségek rendkívül nagy választékban kaphatók Egy P. Fülöp esküvője és cukorka különségségek gyári raktárában, Kossuth-tér. Csillagok karácsonyfadiszek, angyalhaj, hó, angyalka, csillagok. Ragyogó áruválaszték: írtási választékban. — **T e a s ú t e m é n y** különségségek.

— **A nyugdíjbizottság ülése.** A nyugdíjbizottság pénteken, folyó hó 27-én délelőtt 9 órakor ülést tart. Tárgyak: Bagi László h. polgármester nyugdíjazási kérvénye. Nagy Károly kezesbítő nyugdíjazása. Azonkívül több nyugdíjazás iránti kérvény.

— **Szentlőrinc átvétele.** Folyó hó 27-én pénteken lesz Szentlőrinc hivatalos átvétele. Szentlőrinc ettől a pillanattól kezdve véglegesen és minden tekintetben Kecskeméthez fog tartozni.

— **A szinagázgató kérelme.** Marházy Miklós szinagázgató kersvnyét adott be a városi tanácsnak, melyben a kecskeméti városi szinagázgató a mostani bérleti szerződésnek lejártá utáni három évre ismét a maga számára kéri. A direktor annyira méltányolód okokat hoz fel kérvényében, hogy a tanács minden bizonyon teljesíteni fogja Marházy kérelmét.

— **Pénztárvizsgálát.** Tegnapi és ma Rózsa Jenő és dr. Fodor Sándor bizottsági tagok közbenjéttel pénztárvizsgálát tartottak a város házi-, javadalmi-, zálogintézet-, áruvácskés és rendőrségi pénztárában. Mindent a legnagyobb rendben találtak.

— **Tüzérek Kecskeméten.** A honvédelmi miniszterium egy tábori tarack divízió részére keresett helyet. Kecskemét város felajánlotta az üteg részére a régi honvédelaktanya fennmaradó részét és a sörházlakatanyát. Ezeknélvül szükséges még színek és raktárhelyiségek építése, melyek költségei, bevételei a átalakítási költségeket is, 160,000 koronát tesznek ki. Tekintve, hogy az elhelyezés csak ideiglenes és pár évre szól, a városi tanács azt az álláspontot foglalta el, hogy csak abban az esetben ajánlja a közgyűlésnek az ajánlat elfogadását és a költségek megfizetését, ha a kincstár annyi bért fizet, hogy a város összes kiadása, leszámlája az anyag értékét, megtérüljön. Jelenleg ebben az irányban folytat a tanács a miniszteriummal tárgyalásokat.

— **Művészi hangverseny.** A kecskeméti dalárda 1913. évi február első napján tartandó *Karucz-estélyen* való közreműködésre az egyesület elnökségének sikerült megnyerni a kecskeméti zeneiskola, a budapesti m. kir. országos zeneakadémia, a budapesti népopera és a budapesti m. kir. opera egy-egy országos nevű művész tagját s így városunk közönségének ismét része lesz egy olyan művészes hangversenyben, mely a vidéknek ritkán jut osztályrészül.

— **Népgyűlés.** A kecskeméti munkásság karácsony másnapján délután 5 órakor az Otthonban népgyűlést tart. A népgyűlés a városi ügyekkel foglalkozik.

— **Siketnémák karácsonyfája.** Gyönyörű szép, szívesh szóló ünnepélyt rendezett a siketnémák intézetének igazgatósága szerencsésellen növendéki számára. Folyó hó 21-én délután 5 órakor az intézet nagyertermében karácsonyfát állított fel, amely alatt a növendékek karácsonyi pásztorjátékok adtak elő. Szem nem maradt szárazon, midőn a már beszélni tudó siketek az ó hangtelés nélkül való, de mégis érthető hangjukon kifejezészt adtak annak a reményüknek, hogy a kis Jézus a jósóvív emberek szemében öket is megszabadította némaságuktól s nekik is elhozta a megváltást. Az ünnepélyen városunk intelligenciájából és jósóvív emberbarátjaiból igen sokan megjelentek és legnagyobb megajottással nézték ségát a lélekelmő ünnepélyt. A karácsonyi pásztorjáték betanítása *Óts Ótő* tanár érdeme, míg a rendezés érdemében *Pöcsy Rózika* és *Sapka Károly* osztoznak vele. A karácsonya felállításától jósóvív emberbarátok tették lehetővé. E célra adományozták: *Révész István* pápai prelatus 25 koronát, *Gyöffy Balázs* 10 koronát, az *Is-ó* kerületi *népszkola gyűjtése* 10 korona, *év. Pöcsy György*, *Balogh Ferenc* és *Németh Lászlóné* pedig természetbeni adományokat.

Karácsonyi cukorka

Egy kiló prima szaloncukorka 2 korona. Valódi Kugler (Gerbaud) bonbonok állandóan kaphatók.

— **Szerződés.** Mariházy igazgató a kecskeméti színházhoz szerződött *Gitta* Ottília táncos szubrettel.

— **Filér-estély.** A „Kecskeméti Felsőkerületi Függelenségi 48-as Pár-és Nép-kör” karácsony mártusiai Filér-estélyt tart, melyre csakis a meghívó felmutatása mellett lehet jegyet kapni. Belépő-díj 70 fillér.

— **A városi tisztviselők családi pótlékát,** mint ismeretes a közgyűlés a törvényesiről értelemben megszavazta és utasította a városi tanácsot, hogy ezt a pótlékokat arra jósulhatnak január 1-től folyósítani az ország különböző városaiban színtelen elő akarák ezt készíteni január és mert a hírlapok közléseiből értesültek, hogy Kecskeméten a családi pótléka vonatkozó szabályrendelet elkészült, most tömegesen keresik fel a városi hatóságokat ennek a rendelkezésnek egy-egy példányát, annak megkeresésnek a pénzügyi osztály készséggel eleget tesz.

— **Választók névjegyzéke.** A központi választmányok az 1913. évre érvényes választók névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság munkájának eredményéből megtudjuk, hogy Kecskeméten összesen 4175 választó polgár van. Ebből a felsőkerületre esik 2390, az alsókerületre pedig 1770 polgár.

— **Művész-estély.** A Kecskeméti Kereskedő Ifjak Egyesülete, mint már jeleztük, táncal egybekötött nagy művész-estélyt fog rendezni. A művész-estélyen több elsőrendű fővárosi művész és művésznő fog közreműködni. Az estély nem, mint már jeleztük február 1-én, hanem január 25-én fog megtartani. Ezen művész-estélyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Lópatkolási tanfolyam.** Floris Rudolf főállatorvos, aki már a múlt évben is teljesen díjtalanul igen szép eredménnyel vezetett lópatkolási tanfolyamot, január 1-től egy újabb tanfolyamot nyit a kovács inasok részére, akik a szükséges szakkönyvet is ingyen kapják. A tanfolyamon résztvevőnek mesterek és segédük is, akik jelenléte esetén magukra nézve kötelezővé teszik a tanfolyam hallgatását, a vizsga azonban ez utóbbiakra nem lesz kötelező. Jelenlétni lehet az iparostanonc iskola igazgatójánál.

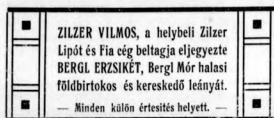
— **Táncmulatság.** A kecskeméti szervezett munkások december 25-én, karácsony első napján az Iparos Otthon dísztermében, jól sikerültül igéző táncmulatságot rendeznek. Belépődíj személyegyen 1 korona 40 fillér. Karzatgy 40 fillér. Kezdeté este 8 óraor.

— **Nyugalomba.** Pácsa Mihály küldön rendőr és Gressai János rendőr beteg-tégük miatt nyugdíjaztatásukat kérték.

— **Állatorvosi jelentés.** Az 1912-ik év novemberében az állatorvosi jelentés szerint a következő állati betegségek fordultak elő: A november 13-án Zimonyban feladott és a felpályaudvaron kिरakott koszirakomány liba baromfivész miatt zár alá helyeztetik. Ezt 27-én feloldották. Ugyancsak feloldottak a zár-és l. kerületben, melyet október 29-én Ábonyból behurcolt lép-fene miatt rendelték el és a szeptember 2-án az V. kerületben megállapított sertés-vész. Zárlat alatt maradt november végén a III. kerületben a lőrükhöz szórványos esete és sertésvész esete, továbbá az I. kerületben sertésvész szórványos esete.

— **Szrb katona szökevények.** A nagykikindát és alibumári határszéli fősőzabrigád Jankovits Lászlák és Zancoffi Nentcho szofiai szrb katona szökevényeket Kecskemétre internáltak, mint olyanokat, akikre azon a vidéken szükség nincsen.

— **Éltiltotti vállaokozás.** A Kereskedelemügyi miniszter közrendelében értesítette Kecskeméti törvényhatóságát, hogy a feledegről k. közutak építésénél Barta Sándor vállalkozó tudatosan nyeresékeskedési vágyból a munkák jószágát hátrányosan érintő és a vállalkozói tisztességgel össze nem egyeztethető eljárást követett el, miért is őt a kereskedelmi tárca ügykörébe eső ipari szállításiokból és munkálattokból véglegesen kizárta.

— *** Meghívó.** A helybeli Gazdálkódó ifjúság december 26-án, karácsony másnapján Beke-vendéglő tanctermében. 1 kor. 20 fillér belépő-díj mellett táncmulatságot rendez, melyre ezuton is meghívja a tisztelt közönséget a rendezésor.

— **Váróteremben lakott.** Fekete Jánosné Nagy Etel már 10—12 nap óta a vasuti indóház 3 osztályu váróteremben éjelenként tartózkodott. A rendőr többször figyelmeztette, hogy ott nem szabad tartózkodni, de azért ő pnteken este ismét oda ment és ott aludt. Igazolásra szólította fel a szolgálatot teljesítő rendőr, de igazolni nem tudta magát. Miután se foglalkozása, se lakása nincs előállították.

— *** Szilveszter-estély.** Az Iparos Ifjúság Önképző Egylete és ennek kebelében alakult Testvérség Sportklubja december hó 31-én Beke Imre tanctermében szavagyasú Szilveszter-estélyt rendez, ahol az ös-évtől című szindarabot és többféltét fog előadni. Etfekkor pedig több kis malac lesz ebocsátva, amelyet a szerencsés megfogó boldogan valhat magának. Belépő-díj 60 fillér, kiserőnek 20 fillér. Kezdeté 7 óraor, vége 3 óraor. Szives pártfogást kér a rendezésor.

— *** Filér-estély.** Az iparos ifjúság Önképző Egylete és ennek kebelében alakult Testvérség Sportklubja, karácsony első napján Beke Imre tanctermében fényes filér-estélyt rendez, monológok és szavalatok előadásával. Belépő-díj 60 fillér, kiserőnek 20 fillér. Kezdeté 7 óraor, vége 3 óraor. Szives pártfogást kér a rendezésor.

Arzen a vágóhidon.

A napokban Kecskeméten járt Wüst Jenő kir. állategészségügyi felügyelő, a kecskeméti állategészségügyi felügyelőjének mezejébe végett. A felügyelő általában meg volt elégedve a tapasztalattokkal, csak a közigazgatónál talált rendellenességet, amelynek megszüntetésére azonnal intézkedett. Ugyanis a vágóhidon elszaporodott egerek pusztítására arzenikummal leöntött húsdarabokat szoktak elhelyezni a hűtőkamrák egyes részeiben. Ez pedig rendkívül veszedeles, mert az egér az arzenállal bekenet húsról elmáskálva a lábain és a szőrén átveheti egyéb húsokra a veszedeles mérget, amiből a legkomolyabb bajok származhatnak és az egész város közönségének egészséget veszélyeztetik.

Mindenesetre nagyon felületes és megondolatlan eljárás volt ez eddig, amelyet a felügyelő szerencsére egyszer és mindenkorra megszüntetett.

Az arzenállal mérgezett húsdarabokat rögtön elásatta, azokat a helyeket, ahol el voltak helyezve, nyomban felmosatta. Az is nagy könnyelműségére vall, hogy az arzenállal telt üveg a vágóhidon szolga őrzőre volt bízva, aki nincs is tudatában a folyadék veszedelemességének.

Az állategészségügyi felügyelő az arzen használatát egyszer és mindenkorra betiltotta a vágóhidon, az észleltékről pedig jelentést tett a rendőrkapitányságnak mint első fokú állategészségügyi hatóságnak.

Anyakönyvi kivonat.

December 24.

— **Születések.** Pusztai Terézia rk. K. Kovács József ref. Fekete István rk. Zajajt Julánna iren rk. Kiss Mária rk. Kovács Gáspár Menyherth rk. Polyak Imre rk. Farkas Mária Terézia rk. Tóth halaszaléttel fia rk. Tóth halaszaléttel fia rk.

— **Halálosok.** Bárdi György ref. 6 hónapos. Csontos József gör. kath. 3 hónap. Kis József rk. 17 éves. Nagy Mihály ref. 93 éves. Magó László rk. 17 éves. Ozv. Horváth Istvánné Baranyi Mária rk. 80 éves.

— **Házasságok kötöttek.** Preisz Sándor izr. Grosz Margit izr.

47 törzs szil- és akác bog-nárfa jutányosan eladó. Bővebbet Munkácsy-utca 6. sz. alatt.

A legforgalmasabb helyen 50,000 korona évi forgalmú csemege-üzlet — más vállalat miatt — sürgösen eladó. Bővebbet Nagykőrösi-utca 2. szám alatt. 6886

Eladó földbirtok.

Gátérben, a várostól 6. km. távolásra kitünő minőségű 27 kath. hold földbirtok, melyből 3. kath. hold elsőrendű gátéri kaszáló; jókárban lévő gazdasági épületekkel, — esetleg két részletben is eladó; értekezni lehet dr. Fiedy István ügyvéd irodájában, Aradi-u. 149. (új Beniczky-u. 18.) 6884

Ostornyelek olcsó árban kaphatók Mária-u. 2. Szappanos János házbán.

Felművelésre kiadó szőlő.

Benei-Uton, Héjjas Pálné és Kovács Gábor szomszédságában levő 4 és félhold bormertő szőlő felszámára kiadó; értekezheti a tulajdonos Somodi Imrével IV. tized, Találai-utca 479., új 2. sz. a. 6877

Műtrágya és szárított sertés trágya gyári áron. Jó előre kell megrendelni. Cserély-féle tisztított szemétrágya vagononként 32 korona. Szőlőkre elsőrendű trágya. Rendelhető dr. Vég László tanácsadónál, Vásári-nagy-utca 105. 6882

Eladó vagy kiadó.

Kőrösi-hegy, Hunyadi-város 20. sz. alatt levő lakás, mely áll 3 egymásbanyol szoba, 1 konyha, kamra és mellékhelyiségekkel, hozzá tartozó 300 négyzetű szőlővel, szabadkétből eladó vagy kiadó. Értekezheti a helyszínen Kele Pál tulajdonossal. 6933

Hasonlóban kiadó.

Szentkirályon 190 kataszter hold jó minőségű szántó és kaszáló föld gazdasági épületekkel, esetleg 2 részletben is. Ugyanott 100 szál élelőfakta eladó, továbbá hasonlóban kiadó Ágasegyháza 280 hold jó minőségű szántó kaszáló nádas és legelő föld gazdasági épületekkel; értekezheti Munkácsy-utca 14. sz. id. Szappanos Elekkel, ahol a házról száraz akác szálfa is van eladó. 6891

Hasonlóban kiadó föld.

Csongrádi út mentén, a várostól 5 kilométerre, Úrretény (Kisfai), dr. Hanthó-féle föld és Vég Imréné szomszédságában 38 kth. hold föld, melyből 15 hold jó kaszáló hasonlóban kiadó. — Tenészesre is alkalmas. Értekezheti Dékány Imre tulajdonossal, Bocsay(Zöldkert)-utca 19. szám alatt. 6880

Kiadó lakás,

mely áll 2 udvari szoba, konyha, pince és egy nagy műhelyből, február 1-ére kiadó Jókai-utca 20—22. szám alatt. Értekezheti Hudi István úrral Katona-telepen, Darányi-szőlő. 6885

Eladó ház.

Nénai Szabó Andrásné hagyatékát képező, V. tized, Bocsay-utca 13. (Zöldkert-utca 74.) számú sarokház szabad kézből eladó. Értekezni lehet ugyanott vagy pedig III. ker. Munkácsy-utca 5. (88. régi) szám alatt. 6881

Földje, háza, szőleje

ha eladó: bizon meg emgen az eladásal. Nagyobb árát kap, miután nálam a birtokot szárvál keresik. A legelősből kölcsönt megszerzem. Dr. Vég László, tanácsadó. Vásári-nagy-utca 105. szám. 6883

Karácsonyi és újévi ajándéknak alkalmas óra, arany és ékszerárgyak

eddig még nem létezett olcsó árban vásárolhatók
Goldmann Ferenc óra és ékszerüzletében, Nagykőrösi-útcá.
 Beretvás-szállóval szemben. Javításokat pontosan és olcsón készít. Címre figyeljünk.

Vasuti menetrend

Érvényes 1912. október 1-től.

Kecskemétről—Budapestre.

A vonat indul	Kecskemétről	Kunasz-telepről	Nagykőrösi	Csepelre érkezik	Budapestre érkezik
Személyvonat reggel	4 04	4 13	4 23	4 40	7 15
Személyvonat reggel	5 18	5 27	5 37	5 54	8 40
Személyvonat reggel	6 32	6 41	6 51	7 08	8 00
Személyvonat reggel	7 46	7 55	8 05	8 22	9 10
Személyvonat délután	11 24	11 33	11 43	12 00	1 35
Személyvonat délután	11 48	11 57	12 07	12 24	1 45
Személyvonat délután	12 23	1 05	1 15	1 32	2 30
Személyvonat délután	3 38	3 47	3 57	4 14	5 10
Személyvonat délután	4 52	5 01	5 11	5 28	6 30
Személyvonat este	7 46	7 55	8 05	8 22	11 00

Kecskemét—Lajosmizse—Budapest ny. p. u.

A vonat indul	Kecskemétről	Ménfőcsanak	Kisvárdán	Lajosmizsén	Ócsán	Budapestre érkezik
Sz. vonat reggel	3 06	3 19	3 45	4 30	6 36	7 50
M. vonat reggel	5 08	5 21	5 45	6 30	8 36	9 50
Sz. vonat d. e.	10 03	11 09	11 35	12 18	2 10	3 40
Sz. vonat d. u.	4 45	5 09	5 27	6 13	8 18	9 30

Budapest—ny. p. u. Lajosmizse—Kecskemét.

A vonat indul	Budapestről	Ócsán	Lajosmizsén	Kisvárdán	Ménfőcsanak	Kecskemétre érkezik
M. vonat reggel	6 35	8 09	8 35	7 09	7 32	7 45
Sz. vonat reggel	8 11	10 01	10 15	10 38	11 11	11 30
Sz. vonat d.	11 10	12 43	13 02	13 10	13 35	14 48
Sz. vonat este	7 45	9 59	10 09	9 56	10 21	10 34

Budapestről—Kecskemétre.

A vonat indul	Budapestről	Csepelről	Nagykőrösi	Kunasz-telepről	Kecskemétre érkezik
Személyvonat reggel	5 40	6 08	6 40	8 04	9 07
Személyvonat reggel	6 14	6 14	6 47	8 05	8 17
Személyvonat reggel	7 00	8 29	8 49	9 05	9 17
Személyvonat reggel	8 10	9 39	9 59	10 15	10 27
Személyvonat reggel	8 40	10 48	11 15	11 32	11 40
Személyvonat délután	12 12	1 30	1 50	2 17	3 01
Személyvonat délután	12 40	4 03	4 23	4 37	4 38
Személyvonat délután	13 10	15 10	15 25	15 39	15 48
Személyvonat este	8 05	10 10	10 40	10 62	11 10
Személyvonat este	9 35	10 56			12 08
Személyvonat este	10 14	11 54			12 08
Személyvonat éjeli	10 50	1 11	1 38	1 51	2 09
Kisvasút hűtő, szarvas és szombaton át	11 30	12 46			1 17

Kecskemét—Tiszazug.

reg. dől. d. u.	Kecskemétre érkezik	reg. d. u.	este
4 17 12 17 4 50	Miklort	7 15	3 30 8 26
4 23 12 24 5 01	Úrtér	7 09	3 20 8 22
4 34 12 35 5 12	Kisvárdán	7 03	3 14 8 16
4 39 12 41 5 17	Kisvárdán	6 51	3 02 8 08
4 53 12 57 5 31	K. Szent-Lőrinc	6 43	3 04 8 10
5 14 1 23 5 52	Szilva-Alpar	6 21	3 32 7 24
5 30 1 30 5 58	L. Laktelek indul	6 12	3 24 7 14
5 59 1 58 6 27	L. Laktelek érkezik	6 48	3 19 7 49
6 37 2 06 6 54	Tiszaug. érkezik	6 40	3 11 7 41

Kecskemétről—Szege-dre.

A vonat indul	Kecskemétről	Pélygháza úth	Pálházi	Pélygháza úth	Szege-dre érkezik
Személyvonat reggel	4 44	4 05	5 04	5 29	7 31
Személyvonat délután	9 12	9 23	9 31	9 49	12 03
Személyvonat délután	10 03	11 05	11 22	11 33	12 30
Személyvonat délután	11 50	12 02	12 12	12 16	1 10
Személyvonat délután	3 54	4 00	4 39	4 50	5 19
Személyvonat délután	4 40	4 55	5 05	5 08	5 36
Személyvonat este	7 50	8 02	8 10	8 19	8 39
Személyvonat éjeli	11 05	11 10	11 35	11 41	1 14
Személyvonat éjeli	12 00	12 11	12 19	12 21	1 35
Expr. hétf. szer. szom. éj.	1 17				2 40

Szegedről—Kecskemétre.

A vonat indul	Szegedről	Pélygháza úth	Pálházi	Pélygháza úth	Kecskemétre érkezik
Személyvonat reggel	1 45	3 31	3 47	4 01	5 17
Személyvonat reggel	4 30	4 43	5 03	5 05	5 37
Személyvonat reggel	6 05	6 19	6 38	6 45	7 39
Személyvonat délután	8 40	10 35	10 56	11 03	11 15
Személyvonat délután	9 54	10 57			11 27
Személyvonat délután	1 10	3 06	3 26	3 41	4 11
Személyvonat délután	3 11	4 12			4 27
Személyvonat este	5 15	6 06	7 24	7 31	7 42

Csepel—Szolnok.

A vonat indul	A vonat érkezik	A vonat indul	A vonat érkezik
Reggel 6 20	Reggel 6 11	Éjeli 3 00	Éjeli 5 43
Reggel 8 20	Reggel 8 05	Reggel 5 05	Reggel 5 31
Reggel 9 20	Reggel 9 15	Reggel 6 05	Reggel 6 05
Délután 11 00	Délután 11 00	Reggel 6 50	Reggel 7 34
Délután 2 30	Délután 3 20	Délután 9 42	Délután 10 30
Délután 4 10	Délután 4 10	Délután 11 17	Délután 12 17
Délután 5 00	Este 6 40	Délután 12 30	Délután 1 38
Este 7 20	Este 8 05	Délután 1 42	Délután 2 54
Este 8 20	Este 10 00	Délután 5 00	Délután 5 59
Éjeli 11 00	Éjeli 11 34	Este 7 44	Este 8 15
		Este 9 07	Este 9 50

Szolnok—Csepel.

A vonat indul	A vonat érkezik	A vonat indul	A vonat érkezik
reg. d. e. d. u.	Kecskemét	reg. d. e. este	
4 24 9 26 1 20	Kecskeméti	6 51 12 45 2 25	
4 41 9 34 1 38	Kecskeméti	8 43 12 55 2 35	
5 15 9 45 1 48	Korbácsi	9 12 1 00 2 45	
6 38 9 49 1 55	Beretvás-telep	6 30 12 14 6 03	
6 54 9 56 2 05	Hévíze	6 51 12 25 6 15	
8 15 10 07 2 15	Bálványos	8 08 11 30 6 30	
8 28 10 16 2 25	Köncsög.	8 58 11 41 6 50	
8 50 10 36 2 45	Agas, Újnyák	9 52 11 55 6 55	
9 07 10 44 2 55	Agas, Újnyák	10 52 12 05 7 05	
9 34 10 51 3 00	Agas, Újnyák	11 52 12 15 7 15	
10 22 11 20 3 15	Teták.	12 52 12 35 7 30	
10 33 11 33 3 42	Uzoric.	1 07 11 01 8 01	
10 39 11 40 3 49	Pálpusz. ált.	1 06 10 41 8 05	
6 40 11 46 3 56	Pálpusz. ind.	1 00 10 40 8 40	

Kecskemét—Pülpöskállán.

A vonat indul	A vonat érkezik	A vonat indul	A vonat érkezik
reg. d. e. d. u.	Kecskemét	reg. d. e. este	
4 24 9 26 1 20	Kecskemét	6 51 12 45 2 25	
4 41 9 34 1 38	Korbácsi	8 43 12 55 2 35	
5 15 9 45 1 48	Beretvás-telep	6 30 12 14 6 03	
6 38 9 49 1 55	Hévíze	6 51 12 25 6 15	
6 54 9 56 2 05	Bálványos	8 08 11 30 6 30	
8 15 10 07 2 15	Köncsög.	8 58 11 41 6 50	
8 28 10 16 2 25	Agas, Újnyák	9 52 11 55 6 55	
8 50 10 36 2 45	Agas, Újnyák	10 52 12 05 7 05	
9 07 10 44 2 55	Teták.	11 52 12 15 7 15	
9 34 10 51 3 00	Uzoric.	12 52 12 35 7 30	
10 22 11 20 3 15	Pálpusz. ált.	1 07 11 01 8 01	
10 33 11 33 3 42	Pálpusz. ind.	1 06 10 41 8 05	
10 39 11 40 3 49		1 00 10 40 8 40	

Értesítés.

Alólirottak, tisztelettel ezúton értesítjük a mélyentszített vendégeinket és a nagyérdemű közönséget, hogy a mai általános nyomasztó drágaság folytán munkánk eddigi végtelen csekély árát, úgy mint: a napi kiszolgálás árát, a havi és évi bérleti díjakat, valamint a bérletjegyek árát is 1913. január 1-től 20 százalékkal fentebb emeljük. Amidőn ezen közös meggyezésünket a mélyentszített vendégeink és a nagyérdemű közönség becses tudomására adjuk, kiváló tisztelettel vagyunk:

A kecskeméti

Borbély és Fodrásziparosok Szaksztyálya.

Kőműves-mesteri vizsgára biztos sikerrel előkészít Báronfend Károly okl. kőműves-mester. Kecskemét, Zimay László-utca 7. szám. 6860

A m. kir. szabadalmazott tartós és jól habzó

Melinda-szappan

Kecskeméten a következő üzletekben kapható

Bóka Zsigmond, Beke Gyula, Gyenes S. és fia, Nyirády László, Nagy László, Stein Lajos, Ladányi testvérek.

Rákóczi-út: Deutsch József, Hídeg Pál. Nagykőrösi-utca: Nagy Sándor Kocsis Gyula, Berman Zsigmond.

Jókat-utca: Farkas Antal, Simon Antal, Kubényi József, Csemittzy Ferenc. Nagyvárosi-utca: Ujváry Pál, Szeeles János.

Halasi-utca: Szomor Sándor, Vértessy József és fia, Pataky Bertalan. Szegedi-út: Fodor Gábor, Szőke Lénárd.

Mezei-utca: Kovács Ferenc. Galandauer Adolf, Festő János.

Csengrudi-utca: Virágh Antal, Halasi Jenő, öv. Horváth Józsefné, Sebők István, Kovács Nővér.

Bem-(Szolnok)utca: Tringer Zsigmond, Kiss István.

Bethlen-körút: Fleischer Márk, Szűcs Sándor Végh László, Visontai Jolán.

Galamb-utca: Özv. Weisz Ábrahámné, Cseh Károly.

Tompá Mihály (Könyök) utca: Kiss Ferenc.

Füzfa-utca: Bodri Lászlóné. Buzaszentes-utca: Prohászka Gábor. Kátfaludi-utca: Makula László.

Tájfalu-utca: Gulyás Lajos, Visontai Ferencné.

Forrás-utca: Nagy Mihály. Mária-utca: Kalla Manoné, Özv. Kalcsoai Pálné.

Magyar-utca: Krausz Lipót. Mária-város: Réso Sándor, Szegi Gyula, Singer Lajos, Molnár József.

Wálker-telep: Dudás József. Hetényegyháza: Deák István, Gál Imre.

Bogovics József

gyorsmelegítő, cserépkályhakesztő
 Kecskemét, Kaszap-utca 2 saját ház.

Készít mindennemű cserépkályhákat, takaréktűzhelyeket és majolika épületdíszeket stb.

Uri-, női- és babaparókákat jutányos árban készítek. Kész 3 ágas hajfonat prima hajból (első kötés nélkül, 70 cm. hosszú)

1 fonat ára 10 korona.

Hajvíz öszlész ellen (nem fest és a haj eredeti színezetét visszaadja) 1 üveg ára 3 kor.

Rímóczy János úrfiodrásznál Kecskemét.

Egy jó forgalmú ház,

mely fűszer-üzletnek és korcsmának nagyon alkalmas, örökáron eladó, Szegedi-út 10. szám. Értekezheti a tulajdonos B. Gyenes Elekkel Kossuth-körút 15. szám alatt. 6864

Használt, de jókarban lévő melegágyi ablakok eladó; értekezheti ifjú Dömötör Pállal, Erkel-utca. 6875

Eladó fűszer-üzlet.

Mária-városban, Közép-utca 70. sz. alatt, jó forgalmú helyen lévő fűszer-üzlet teljes berendezéssel és árakkal olcsón eladó, esetleg bérbé is kiadó és azonnal átvethető; értekezheti ugyanott az üzletben a tulajdonossal. 6861

Haszonbérbeadás.

Az 1913. évi szeptember hó 29-től kezdődő haszonbérbe adatk Ladány-bene határában fekvő s néhai Fejér István hagyatékához tartozó 306 katasztrális hold területű, jó minőségű, elsőrendű kaszálóval rendelkező s gazdasági épületekkel bősségben felszerelt földbirtok. Ezen birtok egymáshoz közel fekvő két különálló részről áll s esetleg külön-külön is bérebeadhat. Az érdeklődőknek felvilágosítást ad: dr. Kiss György árvaszéki ülnök a délelőtti órákban (város-háza, II. emelet 10. szám.) 6773

Eladók.

Néhai Nagy Sándor hagyatékához tartozó IV. ker., Bethlen-körút 45. számú ház; továbbá a kis Hegedüs-közön 2 és fél hold szántóföld, a budai-hegyben 1/4 hold szőlő és szántóföld, Rusnyák-féle szőlő szomszédságában, a Váci-közön, Midlovics föld átellenében 2 hold szántóföld, a tálfaiközön, Voelker-telep átellenében, Csendes Sándor szomszédságában 114 ut szőlő kis veteményes földdel örökáron eladó; értekezheti Nagy Honá örökösrel IV. ker., Kazinczy-utca 15. sz. a. vagy pedig Fazekas Sándor örökösrel Budai-hegy 114. 6864

Nagy karácsonyi gyermekjáték vásár!!

Mielőtt karácsonyi szükségletét ajándéktárgyakban beszerezné, tekintse meg Littauer Mór játék- és disz-mű-árú kiállítását, ahol a létező összes játékok és ajándéknak alkalmas disz-tárgyak a legjutányosabb árak mellett beszerezhetők. E. pártfogást kér tisztelettel: Littauer Mór.

Kiadó lakás.

Csongrádi-utca 31. sz. alatt május elsőre kiadó — dr. Móricz tanár úr által bérelt — négy szobás utcai lakás, előszoba és mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással. 6838

Egy jó karban lévő Nicholson-féle 6 ló-pályás teljes felszereléssel azonnal eladó. Egy bognár, aki a szakmájában teljesen járatos és az összes famunkákat érti 1913. évi január 1-re felvétetik, évi 700 kor. fizetéssel, lakást és tüzelőanyagot is kap, — nőiellen előnyben részesül. — Értekezheti Héjjas István földbirtokossal, I. kerület, Batthyány-utca 31. szám alatt. 6813

Eladó ház. V. kerület, Csongrádi-út 39. számú nagy sarokház, mely korcsmának és bonthelyiségnek kiválóan alkalmas kedvező fizetési feltételekkel eladó, esetleg azonnal kiadó. — Értekezni lehet a Leszámítolóbankban. 6864

Kiadó kovács-üzlet.

6769 26 év óta fennálló jóforgalmú kovács-üzlet 1913. május 1-re kiadó. Ugyanott kovács-szermám is van eladó; értekezni lehet Szabó Lajossal IV. ker., Mikes-utca 7. sz., régi Zöldkert-u.

Eladó föld és szőlő.

Kiskőrösi-közön, 26. sz. alatt 1 hold szántóföld, 36 új gyümölcsös szőlő és lakással szabadkézből eladó; értekezni lehet Forrást-utca 23-ik szám alatt a tulajdonossal. 6821

Rumot, kitünő ízű, jó erősen litérenként 1 korona 60 fillért, angol s jamaikai rumot 1 korona 80 fillértől kapható Gonda rum és likörgyári raktárában Rákóczi-út, városi bérpalota.

Házhelyeknek törlesztésre e l a d ó ; részletekben is és pedig 100—200, vagy 300 □-önmekit a belső vasúttalomással szemben, a szeszfinomító-gyár és Nagy Lajos úr szőlője között, a belterülethez csatolt 2 kat. hold területű szőlő. A vevő kívánására hajlandó az eladó a kölcsönös egyezség után tetszés szerinti nagyság területen és terv kiválasztása után villákat, vagy közönséges lakóházakat építtetni, az egész egy tagban is megvehető. **Tehenészetre alkalmas 50 kat. hold birtok haszonbérbe kiadó**, melyből 15 kat. hold elsőrendű kaszáló, — Nyírben, közvetlen a nagygyári vasúti megállóban. Van a birtokon lakház, három istálló és mellékhelyiségek. Értekezheti Dékány Imre tulajdonossal, Bocskay(Zöldkert)-útca 19. szám alatt. 6803

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott Kakukfű keserű (elix. fum. off.) háziszser néhány napi használat után teljesen megszünteti a mákacs érzéktalanságot, hány ingert, gyomor idegességet, hasmenést és mindenféle gyomorfájást. **Egy üveg ára 80 fillér.** Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest. Keszkenetén egyedül kapható: **Hornyáki Ferenc „Angyal” drogeriájában** Kiskőrösi-utca, a dohány-nyagytöszelő szemben. **Üvözközpont utánatököti.** Csak akkor valódi, ha a üögön és kupakon elix. fumar. off. vedőjeje rajta van.

Eladó ház.

VII. kerület, Libasor 25. új számú ház, mely áll 3 utcai szoba, 2 konyha és több mellékhelyiségből, serteszállóval és jó kúttal ellátva, — kerttel és elegendő udvarral, gazdálkodónak is alkalmas — kedvező feltételekkel e l a d ó ; értekezheti ugyanott a tulajdonossal. 6870

70—90 fillér négyszögöl

a földnek házépítési vagy termelési célokra a városi 6 kilométerre, a Váci-út és Katona-telep állomás között, iskola közelében. Agyag helyben. Holdaikenk olcsóbb. **Nagyon kedvező fizetési feltételek.** Értekezni lehet Munkácsai-útc (Homokai-ú) 39. sz. 6755

Eladó ház.

V. tized, Belim-utca 6. (régi Szokolni-utca 183.) számú ház, mely áll 2 szoba, 2 konyha, kamra és egyéb mellékhelyiségből, kövezett udvarral kedvező feltételekkel eladó; értekezheti ugyanott a tulajdonossal.

Zongora-hangolások.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy lakáson IV. ker., Oz-útca 3. számú Muraközy házában van. Elvállalak zongora és harmónium hangolásokat és javításokat. **Uj zongorák és pianók állandóan raktáron és gyári áron kaphatók. Régi zongorákat beszerélek.** Tisztelettel: Wogrnics Ferenc zongora-készítő és hangoló. 6781

Elő Kecskeméti Hirlapkiadó- és Nyomda-Rtársaság

I. kerület, Arany János-utca 8. sz.

Telefonszám 141.

I. kerület, Arany János-utca 8. sz.

Tisztelettel értesítjük megrendelőinket és a nagyérdemű közönséget, hogy megviselt **Könyvnyomdánkat**

legmodernebb vágású betűkkel, legújabb rendszerű gépek- és villanyos motorokkal a mai kor kívánalmainak megfelelően berendeztük. Készítünk mindenféle könyvnyomdai munkákat jó ízléssel, figyelmes és tetszetős kiállítással, jutányos árakon.

Ajánljuk a tulajdonunkat képező és kiadásunkban delutánonként megjelenő **Kecskeméti Lapokat**

(Kecskeméti Friss Ujság) hirdetések közlésére, mint a Kecskemétben és vidékén legelterjedtebb és legkedveltebb független politikai napilapot. **Hirdetés árai (elterjedtségéhez mérten) olcsók.** Hirdetési biztosa eredményre vezetnek.

Üzlet-átvétel!

Tisztelettel bátorkodom a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **Arany János-utca 1. sz. alatt** (régii Itcsés-piac) levő **Nagy László-félszer-, csemege- és ásvány-piac-kereskedést megvettem** s azt a kor' kívánalmai szerint teljesen új és friss árukkal berendezve

Török Árpád törvényszékiileg bejegyzett czégem alatt fogom tovább vezetni.

Azok a tapasztalatok, amelyeket a főváros legelőkelőbb cégeinél több évi tevékenységem alatt szerzem, arra a reményre jogosítanak, hogy az irányomban támasztandó igényeknek mindenkor tökéletesen meg fogok felelni. Midőn még bátor vagyok minden e szakba vágó legfinomabb, valamint **olcsóbb, de kiváló minőségű áruimat** a n. é. közönség b. rendelkezésére bocsájtani; — kérem a nagyérdemű közönséget, hogy minél előbbi becses megrendelésével kiténtetni sziveskedjék. Tisztelettel:
Telefon 111. Ugyanott egy tanuló fizetéssel felvétetik. Telefon 111.

Török Árpád.

Springer Samu

villanyerőre berendezett nap- és esernyő készítő és javító telepe Kecskemét, Templomköz.

Elvállal: Ernyők készítését, javítását és ernyők bevonását a legrövidebb idő alatt, **jutányos árak mellett**

Kész er ny ö k b ő l nagy választék. Két koronától harminc koronáig.

Csongrádi-utca végén eladó ház.

Francsek-féle bolthoz közel, szép, nagy **sarokház**, négy lakóra, nagy udvarral, 12 ezer koronáért **eladó**. Boltnak, kovácsház, bogrnárnak kiválóan alkalmas. **dr. Végh László**, tanácsadó. Vásárinagy-utca 105. 6397

Jól termő szőlőeladó.

Szarkásban, 8 kilométerre, **2 hold jó borteremű szőlő 4000 koronánál olcsóbban eladó**, előregedés miatt. **Doktor Végh László** tanácsadó, Vásárinagy-utca 105. szám. 6396

Ingyen háztelket adok; 200 négyszögöllet, az úrréti szőlőbirtokom szomszédságában azon mezei munkásoknak, kik kötelezik magukat arra, hogy azon egy év alatt saját részökre lakást építsenek. A lakás kiképzéséhez szükséges anyagok beszerzéséhez költséget nyújtok a telekre leendő bekebelezése mellett, 5—10 évi törlesztésre. Bővebb felvilágosítást adok vasárnapi napokon a lakásokon: (régii V. tized, Vadász-utca 56., Zöldkert-utca 57. szám), újjabb IV. ker., Boesky-utca 20. és Mikes-utca 6. sz. sarokháznál. Hankovszky Zsigmond szőlőbirtokos. 6373

Eladó ház, szőlő és föld.

Eladó a Jeney örökösök tulajdonát képező VI. tized, 67. számú ház; Mária-hegyben, az Orsz. tanítói Arvaház szomszédságában levő **szőlő**; továbbá **Ballószögben**, Muraközy Pál és Szabó László szomszédságában levő mintegy **17 hold szántóföld**; értekezhetni **Jeney Lajos** jogszigorlóval Rákóczi-út 5, dr. Stejskál Ottó ügyvédi-irodájában vagy VI. tized 67. szám alatt. 6346

Biztosítási hivatalnokot, továbbá biztosítási üzletszerzőket, kiknek a gazdák között ismeretszerzést, és jó beszélő képességűket, **200 és 300 korona havi fizetésre alkalmazok. Dr. Végh László**, tanácsadó. Vásárinagy-utca 105.

Eladó föld és szőlő.

Kisfái-dűlőben, a Csongrádi-út mentén, az iskola szomszédságában **7 és fél hold szántóföld**, továbbá a Kunszentmiklósi-úton **1200 négyszögöl szőlő eladó**; értekezhetni **Mócza Ferenc** tulajdonossal VI. ker., Erkel-utca 4. szám. 6821

Két holdas szőlők eladása.

Szarkás, Kis-Csalános, Nagy-Csalános és Vágójárásban; Belső Ballószögben 2 hold földdel, Helvétában 4 hold szőlő; és Mária-városban **8000 korond ház eladó**. Mind **kittűnő**, mind **olcsó**, mind **közel van. Dr. Végh László** tanácsadó. Vásárinagy-utca 105. 6632

Eladó föld.

Berényi Lászlónak Vacsi-közön, a város szélétől öt percnyi járásra **3 hold és 1000 négyszögöl földje** tanyával, kúttal ellátva — kertészetre is igen alkalmas — örökáron **eladó**; értekezni lehet a tulajdonossal Árok-utca 18—20. új szám alatt. 6847

Eredeti Kristály forrásvíz

nagy palackokban olcsón kapható
Nyirády László kereskedésében.

Tartós és jól habzó Melinda-szappan

kókuszs-zappan betéttel **22 és 44 filléres darabokban**, tartós és jól habzó Melinda-szappan barna-szappan betéttel **20 és 40 filléres darabokban** Kecskeméten mindenütt kapható.

Mayerfi Zoltán szabadalmazott Melindaszappangyára.

Löwy Soma cég

tudatja a n. é. vevőközönséggel, hogy a Luther-palota udvarán kizárólagos **gyermekjáték vásárt rendezett be**, ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő **játékajánlatok** a tulhalmozott raktár miatt, **melyen leszállított árban kaphatók.**

Figyelem!

6713

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni arra, hogy **saját házamban, Halasi-nagy-utca 33. sz. a. liszt- és terményüzletet nyitottam**, ahol **csakis elsőrendű zsombolyai és saját örlésű lisztek, kukorica- és árpapadara, korpa és mindenféle terményekből állandó nagy raktárt tartok** s azok a **legolcsóbb napi árakon** — pontosan kimérve — lesznek kiszolgálva. — Szives pufforgást kérve, — vagyok kiváló tisztelettel:

Blum S. Pál,

Halasinagy-utca 33. sz. Saját ház.

Eladó ház.

Forgalmas helyen levő **ház**, melyben van rég óta egy vendéglő, fűszerüzlet, két szoba, konyha, speiz, száz hektóra sinezett pince, külön nagy raktár, mely fa-, szén- és mészereskedésnek kiválóan alkalmas, mivel két utcára szolgál, — továbbá van jó ivóvízű kút, 161 négyszögöl gyümölcsös szőlő, mely nyári mulató, kethelyiségnek kiválóan alkalmas, **eladó**. Értekezni lehet V. kerület, Bezeredy-utca 6. szám alatt. 6371

Eladó ház.

6825

Nagycsongrádi-utca 18. szám alatti **ház**, kedvező fizetési feltételekkel **eladó**; értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

GYENÉS S. ÉS FIAI CÉGNÉL megkezdődött

a nagy karácsonyi vásár!

Csokoládé és cukorka-különlegességek, csillogó karácsonyfadiszkek, teasütemény, déligyümölcsök a legnagyobb választékban, s legjutányosabban szerezhetőek be.

A Kecskeméti Bortermelők Első Pinczeszövetkezete tudatja,

hogy az „úri kaszinó“ Rákóczi-úti palotájában

Deutsch vendéglős úrnál

mindenféle borai úgy literenkint
kimérve, mint palackozva kaphatók.

Telefonszám: 128.

Telefonszám: 128.

Árjegyzéki árai:

Évf.	F a j	Hektoliter ára	
		kor.	fillér
1912	Kadarka	60	—
1912	Rizling	64	—
1908	Rizling	90	—
1902	Szilváni	100	—
1902	Tramini	120	—
1902	Furmint	160	—
1902	Burgundi vörös	140	—
	Borecet		7 del.
1906	Vörös vagy fehér	—	60

Árjegyzéki árai:

Évf.	F a j	7 deciliter ára	
		kor.	fillér
1901	Szilváni	1	40
1901	Tramini	1	40
1901	Furmint	1	50
1901	Rajnai rizling	1	60
1902	Burgundi vörös	1	40
	Szeszes italok		
1904	Törköly	2	—
1902	Cognac	5	—
1902	Barack	5	—